

RAPORT FINAL DE EVALUARE

AL STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

G.A.L.

“ASOCIAȚIA TIMIȘ TORONTAL BÂRZAVA”

PERIOADA RAPORTULUI FINAL DE EVALUARE

17.11.2016-31.08.2025

OPIS

	pag
1. REZUMAT	4-5
2. INTRODUCERE.....	5-7
3. INFORMAȚII DESPRE GAL “ASOCIAȚIA TIMIȘ TORONTAL BÂRZAVA” ȘI ACTIVITATEA GAL- ULUI.....	7-23
4.CADRUL DE EVALUARE SI METODOLOGIA.....	24-34
5. ANALIZA DE ANSAMBLU A EFICACITĂȚII SDL ASOCIAȚIA TIMIȘ TORONTAL BÂRZAVA..	35-38
6. RASPUNS LA INTREBARILE DE EVALUARE.....	39-49
7.FACTORII DE SUCCES ȘI EȘEC ÎN IMPLEMENTAREA SDL.....	49-53
8. CONCUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	53-54
9.REZULTATE , EXEMPLE DE SUCCES, STUDII DE CAZ, FINANȚATE PRIN INTERMEDIUL GAL “ASOCIAȚIA TIMIȘ TORONTAL BÂRZAVA”	54-57

Acronime

AM PNDR	Autoritate de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală
CCE	Comitetul de Coordonare a Evaluării
DCE	Dezvoltarea capacității de evaluare
DLRC	Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală
FESI	Fonduri Europene Structurale și de Investiții
GAL	Grup de Acțiune Locală
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
RRN	Rețeaua Rurală Națională
SDL	Strategie de Dezvoltare Locală
UE	Uniunea Europeană
CCE	Comitetul de Coordonare a Evaluării
AFIR	Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
LEADER	Legături între Acțiuni de Dezvoltare a Economiei Rurale)
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
DLRC	Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității
FEADR	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rural

1. Rezumat

Raportul de evaluare finală reflectă progresul implementării strategiei la data de 31.08.2025, prezentând o sinteză a progresului înregistrat în implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL „Asociația Timiș Torontal Bârzava” perioada de finanțare a PNDR 17 noiembrie 2016 – 31 august 2025.

Documentul trece în revistă apelurile de selecție, tipurile și numărul proiectelor finanțate, domeniile sprijinite și eficiența procesului de selecție.Î.

Această analiză de evaluare reprezintă cea de-a doua etapă importantă de evaluare, finală, după cea realizată la finele anului 2018, continuând în anii următori cu rezultatele obținute prin accesarea fondurilor suplimentare în perioada de tranziție 2021–2022, până la 31 august 2025, performanța administrativă ridicată a GAL-ului contribuind la atragerea acestor resurse.

Evaluarea surprinde impactul proiectelor asupra dezvoltării economice locale, în special în domeniile antreprenoriatului, creării de locuri de muncă, serviciilor sociale și infrastructurii, evidențiind totodată capacitatea GAL-ului de a sprijini inițiative relevante pentru comunitate.

Nu în ultimul rând, subliniem faptul că parte din proiectele rămase de implementat vor putea fi finalizate până la sfârșitul anului 2025, acestea fiind încă în lucru.

Raportul identifică punctele forte, provocările întâmpinate și lecțiile învățate pe parcursul implementării, oferind direcții concrete pentru îmbunătățirea mecanismelor de selecție, promovare și implementare în viitoarea perioadă de finanțare.

Un rol central în această strategie îl are Măsura 19.2 “Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală” care asigură punerea în aplicare a acțiunilor prevăzute în SDL prin finanțarea proiectelor depuse de beneficiari publici și privați, contribuind la dezvoltarea durabilă a teritoriului GAL.

Sprijinul s-a concentrat pe domenii prioritare precum:

- Dezvoltarea infrastructurii rurale la scară mică (sM1);
- susținerea tinerilor fermieri (sM2);
- Stimularea antreprenoriatului non-agricol pentru combaterea depopulării (sM3);
- Sprijinirea structurilor asociative (sM4);
- Dezvoltarea centrelor de sprijin comunitar (sM5);
- Promovarea cooperării pentru inovare și acces la piață (sM6);
- Integrarea minorităților prin cultură și tradiții (sM7).

Prin intermediul acestor intervenții, măsura a contribuit la realizarea unor investiții concrete, cu efecte vizibile în crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea calității vieții, creșterea competitivității economice și sociale și consolidarea coeziunii comunității locale. Astfel, Măsura 19.2 se confirmă drept un instrument esențial pentru valorificarea resurselor locale și stimularea implicării active a actorilor din teritoriu.

- Prezentare echipa de evaluatori

Echipa de evaluarea SDL a fost una de autoevaluare, formată din personalul administrativ al GAL "Asociația Timiș Torontal Bârzava" având în componență pe dl. Duță Gheorghe, expert IT și monitorizare, dl. Ioan Iovan, manager, persoane cheie cu experiență și profesionalism în implementarea SDL încă din perioada anterioară de finanțare 2007-2013, ce s-au evidențiat prin cunoștințele și rezultatele dobândite în dezvoltare rurală, persoanele descrise cunoscând nevoile în aria de responsabilitate a GAL-ului încă din anii 2000-2004, fiind implicați în proiecte complexe cu rezultate.

La etapele evaluării au mai participat, din echipa administrative, expert evaluare Ionaș Andeea și secretar Bleiner Adelina

S-a ales metoda autoevaluării ca fiind efectuată de către GAL, adică de către cei care sunt responsabili pentru conceperea și implementarea strategiei (membri ai GAL, organ decizional, conducerea GAL, etc.) cunoscându-se corespunzător problemele cheie din micro-regiune. Colectivul de autoevaluare are obligația morală de a menține obiectivitatea sarcinii primite și de a aborda etic procesul de evaluare. Fără acest lucru, întregul proces de evaluare este incorect și poate degenera într-o încercare de manipulare.

Metodologia de evaluare a fost elaborată de către evaluatori și validată de către Comitetul de Coordonare a Evaluării (CCE)

2. INTRODUCERE

Scopul Raportului de Evaluare Final

Scopul Raportului evaluării finale îl reprezintă analiza implementării Strategiei de Dezvoltare a Locale și a Planului de Acțiuni a GAL pentru perioada 2016-2025, identificarea realizărilor și lacunelor în implementare și oferirea recomandărilor corespunzătoare pentru a spori relevanța și Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală în intervalul 17.11.2016-31.08.2025 ca parte a PNDR 2014-2020, are ca principal scop **analiza eficacității** (măsura în care au fost îndeplinite obiectivele stabilite), **eficienței** (relația optimă între resursele folosite și rezultatele obținute), **relevanței** (măsura în care obiectivele programate sunt în conformitate cu nevoile, problemele și diferite alte aspecte întâlnite în implementarea programului) și a **impactului socio-economic** generat de intervențiile programului asupra dezvoltării durabile și echilibrate a spațiului rural românesc, precum și **creșterea transparenței și a gradului de responsabilizare** a activităților lor, demonstrarea rezultatelor și realizărilor, cum să proiecteze și să se pună în practică mai bine viitoarele activități în Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) a GAL "Asociația Timiș Torontal Bârzava" pentru perioada de finanțare 2014–2020 (2017-2025)

Raportul de evaluare final are rolul de a:

- **Evalua rezultatele obținute** în raport cu obiectivele și indicatorii stabiliți în SDL;
- **Identifica bune practici** și lecții învățate în procesul de implementare;
- **Evidenția dificultățile și obstacolele întâmpinate**, precum și modul în care acestea au fost depășite;

- **Furniza recomandări concrete** pentru îmbunătățirea intervențiilor viitoare, în special în perspectiva programării 2023–2027;
- **Sprijini procesele decizionale** și strategice ale GAL, precum și asigurarea transparenței și responsabilității față de comunitate și finanțatori.

Evaluarea urmărește, să contribuie la consolidarea capacității instituționale a GAL-ului și la optimizarea mecanismelor de guvernare locală participativă.

Scopul evaluării are rolul de a structura și programa o serie de activități menite să evalueze contribuția adusă de Strategia de Dezvoltare Locală a Asociației Timiș Torontal Bârzava la obiectivele PNDR și mai departe la atingerea obiectivelor FEADR. Este un instrument de măsurare a contribuției și impactului SDL în dezvoltarea teritoriului acoperit de acesta.

Nu în ultimul rând așa cum aminteam evaluarea SDL reprezintă o analiză cu caracter socio-economic, care să identifice, să cuantifice ce s-a realizat, rezultatele obținute și schimbările generate și să explice principalele mecanisme care stau la baza acestor rezultate.

Procesul de evaluare se realizează în conformitate cu prevederile cadrului legal stabilit la nivel european și național, respectiv:

- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Hotărârea Guvernului nr. 395 din 2 iunie 2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Hotărârea Guvernului nr. 30/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale;
- Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune tuturor fondurilor ESI;
- Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 808/2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 809/2014 al comisiei din 17 iulie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control, măsurile de dezvoltare rurală și ecocondiționalitatea;
- Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 184/2014 de stabilire, în temeiul Regulamentului nr. 1303/2013 a clauzelor și condițiilor aplicabile sistemului de schimb electronic de date între statele membre și Comisie (SFC2014);
- Prevederile Programului Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020;
- Ordonanța de urgență nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene;

- Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de urgență nr. 34/2015 privind reglementarea unor măsuri bugetare și organizatorice la nivelul administrației publice centrale;
- Documentele de ghidare elaborate de către Comisia Europeană împreună cu Biroul European de Evaluare pentru Dezvoltare Rurală.

În plus față de cadrul european și național menționat, evaluarea proiectelor se realizează în baza procedurilor interne proprii ale GAL, conform Manualului de proceduri, Metodologiei de selecție și altor documente operaționale aprobate, precum și cu respectarea instrucțiunilor emise de Autoritatea de Management pentru PNDR și AFIR.

Se au în vedere și prevederile OUG nr. 66/2011, Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice și Codul de etică aplicabil membrilor implicați în procesul de selecție.

Pe parcursul activităților de evaluare desfășurate, echipa de experți a utilizat metode și tehnici de analiză calitativă și cantitativă prezentate, ce au fundamentat răspunsurile la întrebările de evaluare și au permis dezvoltarea concluziilor și a recomandărilor prezentate la nivelul raportului de evaluare.

Datele care au stat la baza Studiului de evaluare, reflectă situația intervențiilor în zona de responsabilitate a asociației până la data de 31.08.2025.

Evaluarea ajută factorii de decizie, GAL și beneficiarii să își utilizeze mai bine resursele în acțiunea lor de abordare a nevoilor populației locale. În acest sens, evaluarea are o funcție sumativă (răspundere și transparență) și o funcție formativă (învățare colectivă).

Sumarizând evaluarea răspunde la întrebările:

- Cum și în ce măsură au fost obținute rezultatele planificate.
- Cum și în ce măsuri abordarea LEADER/DLRC este eficientă comparativ cu alte instrumente.
- Cum au fost utilizate resursele.
- Care este percepția beneficiarilor.
- Ce funcționează bine și ce nu.

Evaluarea are în special rolul de:

- a stabili rolurile și responsabilitățile celor implicați în activitatea de evaluare, în vederea facilitării unui dialog cât mai constructiv între aceștia.
- a demara activitățile de evaluare a SDL dintr-o fază intermediară a implementării acesteia.
- a asigura că datele solicitate pentru evaluare vor fi disponibile la momentul oportun în formatul adecvat.
- a realiza o interconectare între activitățile de monitorizare, evaluare și raportare, care să asigure un nivel ridicat al calității rezultatelor activităților de evaluator.
- a pune bazele unei strategii de comunicare a rezultatelor evaluărilor către factorii de decizie și către publicul interesat.

- a furniza informațiile necesare pentru a arată progresul intermediar înregistrat în îndeplinirea obiectivelor și pentru a completa Raportul de Evaluare a implementării SDL în perioada 17 noiembrie 2016-31 decembrie 2025.

3. INFORMAȚII GENERALE PRIVIND SDL

3.1 Informații despre GAL “Asociația Timiș Torontal Bârzava” și activitatea GAL-ului

Teritoriul acoperit de GAL “Asociația Timiș Torontal Bârzava” are în componență două orașe (Deta și Gătaia) și 13 comune (Banloc, Birda, Denta, Foeni, Ghilad, Giera, Jamu Mare, Jebel, Liebling, Livezile Moravița, Pădureni și Voiteg) situate în sudul județului Timiș, 4 comune în județul Caraș Severin (Berzovia, Doclin, Forotic și Măureni) situate în vestul GAL-ului.

Suprafața totală a GAL Timiș Torontal Bârzava este de 1769,12 km², o suprafață de 434,49 km² în județul Caraș Severin și o suprafață de 1334,63 km² situată în județul Timiș. Teritoriul GAL este mărginit la N-V de râul Timiș, la S-V de granița cu Serbia, iar la E de comune din județele Caraș Severin și Timiș, membre ale altor GAL-uri. Principalele căi de comunicație care traversează teritoriul GAL sunt: DN 59 (E70) Timișoara – Belgrad, DN 57, DN 59B și DN 58B, aceste căi rutiere converg către orașul Deta, principalul centru politico-administrativ din teritoriul GAL. Teritoriul este de asemenea străbătut și de o rețea de căi ferate, mai puțin folosită astăzi.

Caracteristic acestui teritoriu este uniformitatea reliefului care este plan, cu o altitudine medie de 92 m în județul Timiș și pe măsură ce ne apropiem de zona de deal, depășește 300 m altitudine în câteva puncte în comuna Doclin, județul Caraș Severin. Teritoriul este străbătut de râurile Timiș, Bârzava și Moravița de la est spre vest, ceea ce îl face propice agriculturii. De altfel 86,98% din teritoriu este reprezentat de suprafața agricolă și doar 6,80% este ocupat de păduri. Din suprafața agricolă totală 77,84% este teren arabil, 19,77% este ocupat de pășuni și fânețe și doar 2,39 % din suprafață este ocupată cu vii și livezi, cele mai multe dintre acestea necesitând un program de înnoire. Ținând cont că în GAL există un areal pomicol și viticol de tradiție, zona Tirol, prin SDL se va sprijini prioritar acest sector prin criterii de selecție locale, pentru a putea fi repus în valoare.

Microregiunea Timiș - Torontal - Bârzava. Delimitare administrativ teritorială.

Culturile principale agricole sunt reprezentate de către cerealele păioase și porumb, care ocupă anual peste 65% din suprafața arabilă, fiind urmate de plantele tehnice, în special de floarea soarelui și rapiță. De reținut este faptul că peste 55% din suprafața terenului agricol este lucrat comasat de către ferme agricole mari, dotate cu utilaje și tehnologie de ultima generație, în număr 8-10. În același timp, restul terenului este lucrată în exploatațile de dimensiuni mici și foarte mici (între 2000 și 8000 SO), numărul acestora se apropie de 3000. Aceste ferme sunt foarte importante pentru că reprezintă clasa de mijloc sau viitoarea clasă de mijloc (grupul țintă al SDL), cei care trebuie sprijiniți prioritar..

Este important de reținut că pe teritoriul GAL este situată și o fermă ecologică 100%, care are ca activitate cultivarea de cerealelor și cultivarea viței de vie. Suprafața totală a fermei este de 880 ha. Această fermă poate reprezenta un model pentru alte exploatații în concep-tul de trecere la o agricultură ecologică, ca o metodă de creștere a valorii produselor agricole.

Cele 30.418 ha de pășuni și fânețe reprezintă suportul de hrană pentru creșterea animalelor, zootehnia fiind a doua ramură agricolă, ca importanță, după cultura mare. Spre deosebire de datele statistice de la recensământul agricol anterior, la ultimul recensământ agricol s-a constatat o reducere semnificativă a crescătorilor de animale, dar în același timp s-a constat o ușoară creștere a numărului de animale, de unde rezultă o creștere importantă a numărului de animale pe fermă. Principalele specii de animale sunt bovinele cu un număr de peste 7200 de bovine adulte, ovinele cu peste 130 mii și de caprine cu circa 10 mii de exemplare, în total 29500 UVM. După cum se poate constata încărcătura medie la hectarul depășune cu UVM este sub unitară de unde putem deduce că acest sector este unul cu potențial de creștere, permițând practic dublarea numărului de animale. Având în vedere toate acestea prin SDL se poate sprijini acest sector în special prin încurajarea constituirii formelor asociative. Toate acestea gândite într-un tot unitar: producție individuală - procesare și valorificare prin cooperativă considerăm că reprezintă o șansa pentru acest sector principal al economiei din aria GAL.

Conforma datelor statistice de la recensământul populației din anul 2011 și prezentate în Fișa de prezentare a teritoriului (ANEXA 2 la SDL) populația stabilă era de 53.128 locuitori, ceea ce duce la o densitate medie de 30,03 locuitori pe km².

Constatăm că după penultimul recensământ din 2011, (2021) populația a scăzut ajungând la 49.656 locuitori

În ceea ce privește structura populației pe grupe de vârstă la 1 ianuarie 2015 constatăm că segmentul vârstă 0-14 ani reprezintă 15,45%, populația activă, segmentul 15-64 ani reprezintă 69,73%, iar segmentul de peste 65 ani reprezintă 14,82%. Analizând în detaliu această structură, pe segmente de 5 ani, constatăm o creștere progresivă a numărului de persoane de la segmentul 0-4 ani până la segmentul 25-29 ani. Menținerea trendului descendent se observă că începe de la grupa 25-29 ani și este constant. La populația activă se constată două discontinuități importante. Prima pe segmentul 30-34 ani, o scădere de 1,40% și a doua pe segmentul 50-54 ani, de 2,37%.

Practic avem o populație a cărei structură piramidală s-a torsionat, baza fiind alcătuită dintr-un trunchi de piramidă cu baza mare în sus(segmentele de la 0 la 29 ani) pe care se sprijină o piramidă normală(segmentele de la 30 de ani la peste 85 ani).

Acest raport însă trebuie îmbunătățit până mai avem populație tânără, populație care trebuie stabilizată în teritoriu, astfel încât să conducă la stoparea depopulării și creșterii natalității. Creșterea calității vieții și siguranța familiei prin crearea de locuri de muncă trebuie să fie priorități ale strategiei, astfel încât teritoriul GAL să devină unul atractiv pentru tineri.

Următoarele comune au valoarea indicelui de dezvoltare mai mic de 55: Banloc – 47,41; Birda – 51,29; Ghilad – 53,52; Giera – 52,89; Jamu Mare – 51,29. După cum se poate constata trei din cele 5 unități administrative sunt grupate, reprezentând împreună o zonă săracă extinsă la ieșirea Timișului din România. Această zonă a fost expusă inundațiilor fiind situată între cele două râuri – Timiș și Bârzava, râuri care traversează teritoriul GAL de la est spre vest. În ceea ce privește suprafața ocupată de zonele sărace și populația care locuiește în aceste zone situația se prezintă astfel: zonele sărace ocupă 33,32% din teritoriul GAL, iar populația aferentă acestor zone reprezintă 20,26% din total populație GAL.

Această scurtă analiză ne arată faptul că o treime din teritoriu GAL este acoperit de zone sărace, zone în care densitatea populației este de 18,26 loc/km², cu 12 procente mai mică decât densitatea populației în teritoriul GAL, iar analizând datele statistice ale ultimilor două recesăminte numărul de locuitori ai UAT-urilor respective a scăzut, excepție făcând doar comuna Ghilad unde s-a înregistrat un ușor spor de populație în anul 2011, față de datele statistice din anul 2002.

De fapt analizând datele statistice coparativ între ultimele două recesăminte populația din teritoriul GAL a scăzut cu peste aproape 3.000 de locuitori, ceea ce reprezintă o scădere de peste 4%, într-o perioadă de 10 ani. Oprirea depopulării și susținerea dezvoltării echilibrate a teritoriului, prin sprijinirea zonelor sărace (cu indicele IUDL sub 55) vor constitui priorități în susținerea proiectelor.

În teritoriul GAL Asociația Timiș Torontal Bârzava sunt situate mai multe situri NATURA 2000. În continuare vom enumera aceste situri, precum și UAT-urile pe teritoriul cărora se regăsesc aceste areale protejate:

- Sit Lunca Bârzavei – Cod sit ROSPA0127 – se regăsește pe teritoriul orașului Deta(0,1 km²), pe teritoriul comunei Banloc(20,59 km²) și pe teritoriul comunei Deta(3,32 km²);
- Sit Pajiștea Jebel- Cod sit ROSCI0348 – se regăsește pe teritoriul comunei Jebel(0,31 km²);
- Sit Lunca Timișului – Cod sit ROSCI0109 – se regăsește pe teritoriul comunei Pădureni(14,98 km²), pe teritoriul comunei Ghilad(2,17 km²), pe teritoriul comunei Giera(0,84 km²) și pe teritoriul comunei Foeni(1,33 km²);
- Sit Pădurea Macedoniei – Cod sit ROSPA0095 - se regăsește pe teritoriul comunei Ghilad(25,93 km²) și pe teritoriul comunei Livezile(0,2 km²);
- Sit Sărăturile Foeni-Grăniceri – Cod sit ROSC- se regăsește pe teritoriul comunei Giera(1,38 km²) și pe teritoriul comunei Foeni(0,59 km²);
- Sit Livezile-Dolaț – Cod sit ROSPA0126 - se regăsește pe teritoriul comunei Giera(5,89 km²), pe teritoriul comunei Banloc (16,90 km²), se regăsește pe teritoriul comunei Ghilad (0,05 km²) și pe teritoriul comunei Livezile(42,82 km²).

După cum se poate constata pe teritoriul Gal sunt 6 situri NATURA 2000 cu o suprafață de 136,27 km², ceea ce reprezintă 7,70% din total teritoriu. Fiind o componentă importantă de mediu în dezvoltarea locală, în special a zonelor cu astfel de situri și ținând cont și de constrângerile impuse de normele de mediu în aceste areale trebuie analizată și găsită modalitatea de sprijin oferită în aceste teritorii, mai ales că se observă că o mare parte din aceste situri se suprapun peste zonele sărace identificate.

În teritoriul GAL au fost identificate de asemenea și zone cu valoare naturală ridicată (HNV). Aceste zone sunt situate în comunele Forotic și Doclin.

Existența acestor zone în aria GAL constituie un patrimoniu natural important care poate fi valorificat pentru promovarea și atractivitatea teritoriului. Teritoriul GAL Asociația Timiș Torontal Bârzava cuprinde teritorii din vestul județului Caraș Severin și sudul Județului Timiș, teritorii care au fost parte din regiunea istorică Banat, regiune delimitată de Mureș la nord, Dunăre la sud, Cerna la est și Tisa la vest. Specific acestei mari regiuni, astăzi împărțită între România și Serbia, este structura multietnică a populației și multiculturalismul, caracteristic de altfel și Peninsulei Balcanice. Astfel în cele 19 unități administrative ale GAL-ului, conform ultimului recensământ(2011) trăesc împreună 11 etnii, 14 persoane sunt de "alte etnii", iar pentru 2.529 de persoane informația este indisponibilă.

Romanii sunt majoritari – 79,70%, alături de care locuiesc maghiari – 6,09%, romi – 3,44%, ucrainieni – 0,71%, germani – 1,43%, sârbi – 1,56%, slovaci – 0,98%, bulgari – 1,14%, croați – 0,11%, italieni – 0,01%, cehi – 0,04% și alte etnii – 0,03%. SURSA - Populatia-stabila-dupa-etnie-judete-municipii-orase-comune-RPL-2011.

Specific acestui teritoriu este faptul că etniile trăiesc împreună, în aceeași localitate întâlnim mai multe etnii. Minoritatea romă cu cei 1825 de membri nu este compactă fiind răspândită în 18 din cele 19 UAT-uri, cel mai mare număr fiind de 322 persoane în localitatea Berzovia, unde reprezintă 8% din totalul populației. Cu toate acestea există și câteva sate unde populația unei etnii este dominantă, peste 90% din populație aparținând unei singure etnii. Astfel întâlnim minoritatea maghiară în localitatea Cruceni(comuna Foeni), în Rovinița Mare(comuna Denta) și Conacul Iosif(comuna Liebling). Minoritatea ucrainiană o întâlnim în localitatea Soca(comuna Banloc), minoritatea bulgară în localitatea Breștea(comuna Denta), minoritatea slovacă în localitatea Butin(oraș Gătaia). Nu toate minoritățile au reușit să-și constituie asociații de tip ONG care să le reprezinte la nivel local, majoritatea fiind reprezentate de Uniunile la nivel național, care au filiale locale, dar în același timp au și scopuri politice. Există și sunt partenere în GAL următoarele asociații ale minorităților: Asociația Zlat Bres, reprezentând etnia bulgară și Asociația Pakivale Rom, reprezentând minoritatea romă.

După cum se poate constata, în teritoriul GAL putem vorbi despre caracterul multietnic, multiculturalitate, multilingvism, în contextul în care nu sunt probleme interetnice.

Fiecare minoritate își păstrează datinile, obiceiurile, tradițiile și cultura, iar GAL-ul poate oferi prin măsuri specifice suportul de care au nevoie pentru păstrarea și promovarea valorilor culturale pe mai departe ale acestor "muzee vii", oaze de cultură peste timp, păstrate din generație în generație cu prețul degradării genetice a etniei. Analizând prin comparație starea infrastructurii locale la nivelul anului 2010 și al anului 2016 constatăm o îmbunătățire mai ales în ceea ce privește infrastructura de apă și apă uzată.

Astfel prin PNDR 2007-2013 și prin PNDL aproape toate comunele au beneficiat de fonduri în vederea realizării infrastructurii de apă și unele de apă uzată.

De asemenea unele comune au beneficiat de fonduri pentru realizarea infrastructurii de agricole și silvice. Pentru cele două orașe un rol important în realizarea infrastructurii de apă și apă uzată l-a reprezentat apartenența la ADI APĂ CANAL Timiș, care a beneficiat de fonduri nerambursabile prin care s-au modernizat sistemele de alimentare cu apă potabilă și sistemele de canalizare și epurare a apelor uzate, inclusiv stațiile de epurare.

Având în vedere valoarea mai mică a fondurilor de care pot beneficia prin GAL, în urma procesului de animare și a procesului de consultare realizat în fiecare unitate administrativă pe parcursul elaborării strategiei, dar și cu administrațiile locale, inclusiv cu primarii și consilierii locali s-a ajuns la concluzia ca prin finanțările obținute prin GAL să se finanțeze infrastructură mică și în deosebi cele care vizează siguranța cetățeanului: modernizarea sistemului de iluminat public și sisteme de supraveghere video, dar și infrastructură suport (capele) pentru serviciile funerare, centre comunitare suport care vin în

sprijinul sectorului asociativ la nivel de GAL, sprijinirea modernizării piețelor agroalimentare locale acolo unde este cazul, spații expoziționale, punerea în valoare a clădirilor abandonate prin utilizarea lor în folosul comunității, modernizarea serviciilor publice prin dotarea cu echipamente de ultimă generație.

Serviciile de utilitate publică, asigurate de primării prin compartimentele de specialitate sunt: iluminatul public, salubritate, alimentare cu apă, canalizare, asistență socială, agrement. Deși investițiile în infrastructură au crescut, totuși unele servicii trebuie îmbunătățite.

Structura instituțiilor cu caracter social este dominată de unitățile de cult, alături de administrațiile locale.

Infrastructura medicală și unitățile medicale locale au cunoscut în ultimii ani o evoluție de excepție, Spitalul orașenesc Deta cunoscând o modernizare care la adus pe primele locuri între unitățile de profil din județul Timiș. Cel de al doilea spital se află în orașul Gătaia, care a fost modernizat de asemenea.

Infrastructura educațională și culturală este reprezentată de cele două licee, unul teoretic la Gătaia și unul tehnologic la Deta, precum și de structura școlară de la nivel comunal, școli generale cu clasele I-VIII.

Societatea civilă deși reprezentată prin mai multe asociații din diverse domenii, nu este organizată și nu acționează unitar în folosul teritoriului. În aceeași situație se află și asociațiile cu caracter profesional.

Existența instituțiilor enumerate mai sus și lipsa comunicării instituționale și a informării completează imaginea unei zone care se confruntă cu diverse provocări, iar startul unei comunicări eficiente în folosul comunității s-ar putea realiza prin concentrarea acestor în centre suport, atât pentru servicii către populație cât și centre suport pentru societatea civilă.

3.2. Activitatea GAL-ului Asociația Timiș Torontal Bârzava

Activitatea GAL **“Asociația Timiș Torontal Bârzava”** se desfășoară în cadrul **dezvoltării rurale** și este centrată pe aplicarea metodei **LEADER** (Liaison Entre Actions de Développement

de l'Économie Rurale), o abordare care implică comunitatea locală în dezvoltarea propriului teritoriu.

Activitatea principală a unui GAL: Elaborarea și implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SDL)

Aceasta este activitatea centrală și include:

- Analiza nevoilor și potențialului zonei GAL.
- Consultarea populației și a actorilor locali.
- Stabilirea priorităților și obiectivelor de finanțare.
- Implementarea măsurilor și apelurilor de proiecte.

Activități specifice GAL:

1. Gestionarea fondurilor europene (FEADR/EURI)

- Lansarea apelurilor de proiecte pentru fermieri, antreprenori, ONG-uri, autorități locale etc.
- Primirea, evaluarea și selecția proiectelor depuse.
- Acordarea de finanțări nerambursabile în baza SDL.

2. Sprijin pentru dezvoltare rurală

- Sprijin pentru activități non-agricole: turism rural, meșteșuguri, servicii.
- Investiții în modernizarea exploatațiilor agricole.
- Crearea de locuri de muncă în mediul rural.

3. Cooperare

- Proiecte în parteneriat cu alte GAL-uri din România sau UE.
- Schimb de bune practici și know-how.

4. Animarea teritoriului

- Organizarea de întâlniri publice, consultări, forumuri, campanii de informare.
- Susținerea inițiativelor locale.

5. Monitorizare și evaluare

- Verificarea progresului implementării SDL.
- Raportări către autoritățile de management (AFIR, MADR, etc).

Un GAL este **motorul dezvoltării locale** în zonele rurale, acționând ca un **intermediar între comunitate și fondurile europene**, cu scopul de a:

- sprijini dezvoltarea economică locală,
- reduce disparitățile dintre rural și urban,
- valorifica resursele locale.

Grupul de Acțiune Locală “Asociația Timiș Torontal Bârzava” desfășoară activități specifice dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității (DLRC), în conformitate cu principiile abordării LEADER.

GAL-ul acționează ca liant între actorii publici, privați și societatea civilă, încurajând cooperarea, inovarea și participarea comunității. Prin accesarea fondurilor europene, GAL-ul contribuie direct la dezvoltarea economică, socială și culturală a zonei acoperite, având rol strategic în mobilizarea resurselor locale și valorificarea potențialului rural.

3.3 Scurtă descriere a SDL, a măsurilor și a bugetului, inclusive modificări de SDL și evoluția alocării financiare ca urmare a realocărilor financiare a bonusărilor, etc

Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) a Grupului de Acțiune Locală Asociația Timiș Torontal Bârzava este un document strategic elaborat pentru perioada 2014–2020, având ca scop dezvoltarea integrată și durabilă a teritoriului GAL, care acoperă 19 unități administrativ-teritoriale din sudul județului Timiș și vestul județului Caraș-Severin.

Strategia de dezvoltare rurală a GAL “Asociația Timiș Torontal Bârzava” a fost elaborată în perioada noiembrie 2015-aprilie 2016, de către aceiași colectiv care a implementat și SDL în perioada de finanțare 2007-2013, în prima perioadă de finanțare.

Strategia de Dezvoltare Locală a GAL Asociația Timiș Torontal Bârzava acoperă teritoriul rural din sud-vestul României, incluzând localități din județele Timiș și Caraș-Severin, și se derulează în perioada 2014–2025. Documentul urmărește dezvoltarea economică, socială și de mediu a comunităților, prin sprijinirea investițiilor agricole și non-agricole, îmbunătățirea infrastructurii locale și creșterea calității vieții. Strategia pune accent pe valorificarea resurselor locale, diversificarea economiei și consolidarea capitalului uman, pentru un teritoriu rural competitiv și atractiv. Prin implicarea activă a partenerilor locali, SDL promovează inovarea, cooperarea și incluziunea socială. Implementarea proiectelor finanțate contribuie la crearea de noi locuri de muncă și la reducerea disparităților dintre mediul rural și urban. Strategia sprijină tranziția către o economie verde, prin susținerea inițiativelor prietenoase cu mediul și utilizarea eficientă a resurselor. Prin abordarea LEADER, se stimulează implicarea comunităților în luarea deciziilor și în conturarea direcțiilor de dezvoltare. Rezultatul așteptat este un teritoriu rural mai rezilient, capabil să răspundă provocărilor economice și sociale actuale.

- **Scopul principal:** Creșterea nivelului de trai, reducerea depopulării satelor, sprijinirea investițiilor în agricultură și activități non-agricole, păstrarea multiculturalismului și valorificarea potențialului local.
  - **Teritoriul acoperit:** 17 comune și 2 orașe, cu o suprafață totală de 1769,12 km² și o populație de aproximativ 53.000 locuitori, la data elaborării SDL.
  - **Priorități majore:**
    - Încurajarea antreprenoriatului rural;
    - Sprijinirea tinerilor fermieri;
    - Investiții în infrastructura de bază și servicii publice;
    - Promovarea incluziunii sociale și sprijinirea minorităților;
    - Cooperare locală și regională;
    - Dezvoltarea structurilor asociative.
  - **Măsuri de intervenție (7 măsuri):**
    - Infrastructură mică și servicii de bază (M1);
    - Sprijin pentru tineri fermieri (M2);
    - Activități non-agricole și locuri de muncă (M3);
    - Investiții pentru cooperative și grupuri de producători (M4);
    - Centre suport pentru comunitate (M5);
    - Cooperare pentru inovare și acces la piață (M6);
    - Integrarea minorităților prin cultură și tradiții (M7).
  - **Caracteristici speciale ale teritoriului:**
    - Pondere ridicată de teren agricol și zone naturale protejate (NATURA 2000);
    - Structură multietnică și multiculturală;

- Probleme precum îmbătrânirea populației, migrarea tinerilor și sărăcie în unele UAT-uri;
- Existența unor oportunități de cooperare transfrontalieră (Serbia, Ungaria).
-

3.4 Prezentarea măsurilor din SDL și a bugetului

- 1. Măsura 1 / 6B:** Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scară mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural.
- 2. Măsura 2 / 2B:** Reînnoirea generațiilor de fermieri prin sprijinirea tinerilor fermieri
- 3. Măsura 3 / 6A:** Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole
- 4. Măsura 4 / 2A:** Sprijinirea structurilor asociative prin investiții în active fizice
- 5. Măsura 5/6B:** Centre suport pentru populația rurală și mic urbană. incubarea organizațiilor asociative.
- 6. Măsura 6 /1A:** Încurajarea cooperării prin asociere pentru găsirea de soluții inovative și facilitarea accesului la piață
- 7. Măsura 7 / 6B:** Integrarea minorităților prin cultură și tradiții

Scurt rezumat al măsurilor implementate:

▪ **Măsura 1 / 6B**

Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scară mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural.

Măsura sprijină investițiile în infrastructura publică locală și în valorificarea patrimoniului cultural și natural, contribuind la îmbunătățirea calității vieții în comunitățile rurale și mic-urbane.

▪ **Măsura 2 / 2B**

Reînnoirea generațiilor de fermieri prin sprijinirea tinerilor fermieri.

Măsura oferă sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri, facilitând reînnoirea generațională în agricultură și asigurarea continuității activităților agricole în teritoriu.

▪ **Măsura 3 / 6A**

Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non-agricole.

Măsura urmărește combaterea depopulării prin încurajarea antreprenoriatului non-agricol, diversificarea economiei locale și crearea de noi locuri de muncă în mediul rural.

▪ **Măsura 4 / 2A**

Sprijinirea structurilor asociative prin investiții în active fizice.

Măsura vizează creșterea capacității de producție și prestare a serviciilor de către formele asociative agricole, contribuind la consolidarea cooperării între fermieri.

▪ **Măsura 5 / 6B**

Centre suport pentru populația rurală și mic urbană. Incubarea organizațiilor asociative.

Măsura sprijină înființarea și dezvoltarea de centre multifuncționale care oferă sprijin social, educațional și de consiliere, precum și incubarea inițiativelor comunitare și asociative.

▪ **Măsura 6 / 1A**

Încurajarea cooperării prin asociere pentru găsirea de soluții inovative și facilitarea accesului la piață.

Măsura promovează colaborarea între actorii locali pentru dezvoltarea de soluții inovatoare, schimb de bune practici și creșterea accesului la piețe pentru producători locali.

▪ **Măsura 7 / 6B**

Integrarea minorităților prin cultură și tradiții.

Măsura susține inițiative culturale și educaționale care promovează incluziunea socială a minorităților, valorificând tradițiile locale ca motor de coeziune comunitară.

3.4 Pe parcursul perioadei de implementare respectiv 2016-2025, al SDL am operat 7 modificări din motive întemeiate la momentul respectiv, astfel :

Modificarea SDL, nr. 1, anul 2017

Notă de aprobare nr. 233439/06.09.2017 MADR privind aprobarea modificării a SDL nr. 1, anul 2017 a Asociației Timiș Torontal Bârzava:

- Modificarea fișei măsurii – 1/6B "Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scară mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural" prin adăugarea "orașelor" la beneficiarii direcți
- Modificarea Anexei 8 – fișa postului "expert animator GAL Timiș Torontal Bârzava, reglementându-se numărul de ore/zi/săptămână 8ore/zi/40/săptămână

Modificarea SDL, nr. 2, anul 2018

Notă de aprobare nr. 216372/27.06.2018 MADR privind modificare a SDL nr. 2, complexă, anul 2018 a GAL "Asociația Timiș Torontal Bârzava", județul Timiș și Caraș-Severin

- Eliminarea din cadrul capitolului V din SDL "Prezentarea măsurilor" fișa Măsurii 3/6A :
Denumirea măsurii – " Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole" din cadrul următoarelor trei subcapitole a sintagmei "și din afara familiei (să nu fie rudă de gradul I)":
subcapitolul 4 – descrierea generală a măsurii
subcapitolul 5 – valoarea adăugată a măsurii
subcapitolul 7 – condiții de eligibilitate

Modificarea SDL, nr. 3, anul 2018

Notă nr. 216752/17.12.2018 privind modificare a SDL, nr. 3,simplă, anul 2018 a GAL "Asociația Timiș Torontal Bârzava", județul Timiș și Caraș-Severin

- Modificarea Anexei IV – Plan financiar, respectiv realocări financiare între măsuri din priorități diferite până la o limită de 5% din suma totală alocată pentru finanțarea măsurilor din SDL, după cum urmează:
  - Realocarea sumei de 27.171,00 euro de la Măsura 1/6B " Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scara mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural" la măsura 3/6a " Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole"

- Realocarea sumei de 32.829,00 euro de la Măsura 6/1A " Încurajarea cooperării prin asociere pentru găsirea de soluții inovative și facilitarea accesului la piață" la Măsura 3/6A " Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole"

-Realocările de sume între cele trei măsuri conduc la modificarea indicatorilor cuprinși în Capitolul IV – Tabelul 1 (cheltuială publică totală) și Tabelul 2 (cheltuială publică totală), precum și în secțiunea 10 din fișa măsurii M6/1A din capitolul V- Prezentarea măsurilor din SDL.

Modificarea SDL, nr. 4, anul 2020

Notă de aprobare nr. 235689/04.10.2020 MADR privind modificare a SDL, nr. 4,simplă, anul 2020 a GAL "Asociația Timiș Torontal Bârzava", județul Timiș

-Modificarea Anexei IV – Plan financiar, respectiv Planul de finanțare al Asociației Timiș Torontal Bârzava, după cum urmează:

- Creșterea alocării financiare a Măsurii 3/6A - "Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole" de la 390.000 euro la 450.000 euro, prin realocarea sumei de 60.000 euro de la Măsura 7/6B - "Integrarea minorităților prin cultură si tradiții"
- Diminuarea alocării financiare a Măsurii 7/6B - "Integrarea minorităților prin cultură si tradiții" de la 80.140 euro la 20.140 euro, prin realocarea sumei de 60.000 euro către Măsura 3/6A - "Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole"

-Modificarea Capitolului IV: Obiective, priorități și domenii de intervenție, la indicatorii de rezultat, la Măsura 3/6A, prin creșterea numărului de locuri de muncă de la 13 la 16 și în Tabelul 2 – Indicatori de monitorizare specifici domeniului de intervenție, numărul total de locuri de muncă crescând de la 28 la 31.

-Modificarea Capitolului V: Descrierea măsurilor din SDL, respectiv: Modificarea Măsurii 3/6A - "Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole", la secțiunea 10 – indicatori de monitorizare, ca urmare a modificării numărului de locuri de muncă create de la 13 la 16.

Modificarea SDL, nr. 5, anul 2021

Notă de aprobare nr. 221084/2021 MADR privind modificare a SDL, nr. 5,simplă, anul 2021 a GAL "Asociația Timiș Torontal Bârzava", județul Timiș

-Modificarea Anexei IV – Plan financiar, respectiv Planul de finanțare al Asociației Timiș Torontal Bârzava, după cum urmează:

- Diminuarea alocării financiare a Măsurii 2/2B - " Reînnoirea generațiilor de fermieri prin sprijinirea tinerilor fermieri" de la 420.000 euro la 400.000 euro, prin realocarea a 20.000 euro de la Măsura 3/6A - "Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole"
- Creșterea alocării financiare a Măsurii 3/6A - "Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole" de la 450.000 euro la 470.000

euro, prin realocarea sumei de 20.000 euro de la Măsura 2/2B - " Reînnoirea generațiilor de fermieri prin sprijinirea tinerilor fermieri"

-Modificarea Capitolului V: Descrierea măsurilor din SDL al fișelor Măsurii 2/2B - " Reînnoirea generațiilor de fermieri prin sprijinirea tinerilor fermieri", ca urmare a modificării Anexei IV – Planul de finanțare al SDL, după cum urmează:

Modificarea Măsurii 2/2B – " Reînnoirea generațiilor de fermieri prin sprijinirea tinerilor fermieri", la secțiunile:

-La secțiunea 5. Tip de sprijin, cuantumul maxim al sprijinului pentru un proiect este de până la 40.000 euro, ca urmare a realocărilor financiare, cuantumul sprijinului s-a mărit de la 30.000 euro la 40.000 euro

-La secțiunea 9. Sume(aplicabile) și rata sprijinului este de 40.000 de euro pentru exploatațile între 12.000 S.O. și 50.000 S.O., aceasta s-a mărit de la 30.000 euro la 40.000 euro.

Modificarea SDL, nr. 6, anul 2022

Notă de aprobare nr. 201624/04.10.2022 MADR privind modificare a SDL, nr.

6,administrativă, anul 2022 a Asociației "Grupul de Acțiune Locală Timiș Torontal Bârzava", județul Timiș

-Actualizarea Anexei 4T și completarea ANEXEI 4E – Planul de finanțare TRANZIȚIE –FEADR al SDL, în baza Notificării nr. 201252/17.06.2022 transmisă de DGDR AM-PNDR și a Raportului privind distribuirea fondurilor aferente perioadei de tranziție(FEADR și EURI) cu nr.

201178/08.06.2022 (postat pe site-ul MADR), prin care a fost alocată prin tranziție valoarea de 863,371.23 euro astfel:

- 672,276.15 euro din FEADR

- 196,095.07 euro din EURI

Valoarea de 868,371.23 euro se alocă după cum urmează:

- În cuprinsul ANEXEI 4T valoarea de 499,371.17 euro din FEADR se alocă către SM 19.2, Măsura 1/6B " Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scara mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural", iar valoarea de 172,904.99 euro din FEADR se alocă către SM 19.4.

- În cuprinsul ANEXEI 4E valoarea de 196,095.07 euro din EURI se alocă către SM 19.2, respectiv Măsura 3/6A " Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole".

În urma distribuirii fondurilor de tranziție (868,371.23 euro) :

-suma totală alocată pe SDL crește de la 3,476,847.60 euro la 4,345,218.83 euro

-suma alocată SM 19.2 crește de la 2,784,185.00 euro la 3,479,651.24 euro (3,283,556.17 euro FEADR + 196,095.07 euro EURI)

-Modificarea Capitolului V – Descrierea măsurilor din SDL, după cum urmează:

Modificarea fișei Măsurii M3/6A " Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole", astfel:

- La Secțiunea 9. Sume(aplicabile) și rata sprijinului se adaugă sintagma din fondurile FEADR la cuantumul maxim al sprijinului; se adaugă paragraful: Cuantumul maxim al sprijinului din

fondurile EURI este de: 30.000 euro/proiect în cazul activităților productive, 20.000 euro/proiect în cazul serviciilor

- La Secțiunea 10. Indicatorii de monitorizare se introduc sintagmele Cheltuiala publică totală din fonduri FEADR: 470.000 euro, Cheltuiala publică totală din fonduri EURI: 196.095,07 euro.
- Modificarea fișei Măsurii M1/6B " Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scara mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural", astfel:
- La Secțiune 9. Sume(aplicabile) și rata sprijinului se elimină paragrafele și nu va depăși max. 120.000 euro (cu excepția ONG-uri unde nu va depăși 20.000 euro) și se introduce paragraful Cheltuiala publică nerambursabilă/proiect va fi stabilită în documentele de accesare;
- La Secțiunea 10. Indicatori de monitorizare se introduce paragraful Cheltuială publică totală din fonduri FEADR – 1.763.745,17 euro din care 499.371,17 fonduri tranziție FEADR.
- Modificarea Capitolului X – Planul de finanțare al strategiei prin actualizarea sumelor alocate ca urmare a distribuirii sumelor aferente perioadei de tranziție.

Modificarea a crescut alocarea financiară datorită fondurilor de tranziție alocate! În urma distribuirii fondurilor de tranziție, valoarea totală a SDL este 4,345,218.83 euro, din care alocarea aferentă Sm 19.4 este de 865,567.59 euro, iar alocarea aferentă Sm 19.2 este de 3,489,651.24 euro(FEADR+EURI)

Modificarea SDL, nr. 7, anul 2023

Notă de aprobare nr. 203931/2023 MADR privind modificare a SDL, nr. 1,simplă, anul 2023 a Asociației GAL Timiș Torontal Bârzava", județul Timiș

Modificarea Anexei 4T – Planul de finanțare TRANZIȚIE – FEADR al SDL , după cum urmează:

- Diminuarea alocării financiare a Măsurii 6/1A - " Încurajarea cooperării prin asociere pentru găsirea de soluții inovative și facilitarea accesului la piață" de la 141,161.00 euro la 64,932.00 euro, prin realocarea sumei de 76,229.00 euro către Măsura 1/6B – "Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scara mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural"
- Diminuarea alocării financiare a Măsurii 5/6B "Centre suport pentru populația rurală și mic urbană. Incubarea organizațiilor asociative" de la 200,000.00 euro la 192,330.00 euro, prin realocarea sumei de 7,670.00 euro către Măsura 1/6B – "Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scara mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural"
- Creșterea alocării financiare a Măsurii 1/6B – "Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scara mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural", de la 1,763,745.17 la 1,847,644.17 euro prin realocarea valorii de 83,899.00 euro, provenită de la Măsura 6/1A - " Încurajarea cooperării prin asociere pentru găsirea de soluții inovative și facilitarea accesului la piață" în valoare de 76,229.00 euro și de la Măsura 5/6B "Centre suport pentru populația rurală și mic urbană. Incubarea organizațiilor asociative" în valoare de 7,760.00 euro.

Modificări ale Capitolului X – Planul de finanțare al strategiei prin actualizarea sumelor alocate, ca urmare a realocării valorilor între măsuri.

3.5 Evoluția alocării financiare ca urmare a realocării financiare, bonusării, tranziției

- 1.** Implementarea măsurii 19 LEADER a fost finanțată inițial în 2016 cu 3.476.847,60 euro , respectiv pentru măsura 19.2 conținând 7 măsuri de finanțare ale sale cu 2.784.185 euro și 19.4 pentru funcționarea GAL care prevedea 692.662,60 euro pentru perioada de finanțare 2017-2023.
- 2.** În urma suplimentării fondurilor de tranziție a GAL-ului în anul 2022, bugetul ajungând la o valoare totală de 4.345.216,83 euro, respectiv 865.567,59 euro pentru 19.4 , alocarea aferentă Sm 19.2 fiind 3.479.651,24 euro.
- 3.** G.A.L. “Asociația Timiș Torontal Bârzava” nu a beneficiat de bonusări, ci numai de sume provenite din tranziție.

VALOARE SDL COMPONENTA	Suprafață TERITORIU GAL	Populație TERITORIU GAL	VALOARE TOTALĂ COMPONENTA A (EURO)	BUGETUL INIȚIAL LA SEMNAREA ACORDULUI CADRU 17.11.2017		
	1,769.12	53,128	3,476,847.60			
COMPONENTA	PRIORITATE	MĂSURA	INTENSITATEA SPRIJINULUI	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/ MĂSURĂ ² (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/PRIORITATE (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	VALOARE PROCENTUALĂ ³ (%)
	1	Măsura 6/3A INCURAJAREA COOPERARII PRIN ASOCIERE PENTRU GASIREA DE SOLUTII INOVATIVE SI FACILITAREA ACCESULUI LA PIATA	100%	173,990	173,990	5.00%
	2	Măsura 4/2A SPRIJINIREA STRUCTURILOR ASOCIATIVE PRIN INVESTIȚII ÎN ACTIVE FIZICE	90%	288,510	708,510	20.38%
		Măsura 2/2B REÎNNOIREA GENERAȚIILOR DE FERMIERI PRIN SPRIJINIREA TINERILOR FERMIERI	100%	420,000		
	6	Măsura 3/6A MASURI ÎMPOTRIVA DEPOPULĂRII PRIN CREAREA DE LOCURI DE MUNCĂ PRIN SPRIJINIREA ACTIVITĂȚILOR NON AGRICOLE	100%	330,000	1,901,685	54.70%
		Măsura1/6B DEZVOLTAREA LOCALITĂȚILOR RURALE ȘI MIC-URBANE PRIN INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURA LA SCARA MICĂ, SERVICII DE BAZĂ PENTRU POPULAȚIE ȘI INVESTIȚII ASOCIATE PATRIMONIULUI CULTURAL ȘI NATURAL	100% 90 %	1,291,545		
		Măsura 5/6B CENTRE SUPT PENTRU POULAȚIA RURALĂ ȘI MIC URBANA. INCUBAREA ORGANIZATIILOR ASOCIATIVE	100%	200,000		
		Măsura 7/6B INTEGRAREA MINORITATILOR PRIN CULTURA SI TRADITII	100%	80,140		
	M19.4 Cheltuieli de funcționare și animare ⁴			100%	692,662.60	19.92%
	TOTAL COMPONENTA M19.2 SI M 19.4				3,476,847.60	

ANEXA 4T - Planul de finanțare TRANZIȚIE - FEADR								
Suprafață TERITORIU GAL (km²)	Populație TERITORIU GAL (nr. locuitori)	VALOARE TOTALĂ SDL (19.2 + 19.4) (EURO)						
1.769,12	53.128	4.149.123,76						
Submăsura	PRIORITATE	MĂSURA	INTENSITATEA SPRIJINULUI	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/ MĂSURĂ			CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/PRIORITAT E (FEADR + BUGET NAȚIONAL) EURO	VALOARE PROCENTUALĂ ² (%)
				Alocarea publică ACTUALĂ ¹	Alocarea publică TRANZIȚIE - FEADR	TOTAL ALOCARE FEADR		
19.2	1	Măsura 6/1A	100%	141.161,00	0,00	64.932,00	64.932,00	1,56%
						0,00		
	2	Măsura 4/2A	90%	288.510,00	0,00	288.510,00	688.510,00	16,59%
		Măsura 2/2B	100%	400.000,00	0,00	400.000,00		
	3					0,00	0,00	0,00%
						0,00		
	4					0,00	0,00	0,00%
						0,00		
	5					0,00	0,00	0,00%
						0,00		
	6	Măsura 3/6A	100%	470.000,00	0,00	470.000,00	2.530.114,17	60,98%
		Măsura 1/6B	100%	1.264.374,00	499.371,17	1.847.644,17		
		Măsura 5/6B	100%	200.000,00	0,00	192.330,00		
		Măsura 7/6B	100%	20.140,00	0,00	20.140,00		
TOTAL 19.2				2.784.185,00	499.371,17	3.283.556,17	3.283.556,17	
19.4	Cheltuieli de funcționare și animare ³			692.662,60	172.904,99	865.567,59		19,92%
TOTAL GENERAL - FEADR				4.149.123,76				

BUGETUL FINAL

ANEXA 4 E - Planul de fi- nanțare EURI	Buget tranzitie fonduri EURI				
Suprafață TER- ITORIU GAL (km²)	Populație TERITORIU GAL (nr. locuitori)	ALOCARE EURI (euro)			
Suprafață TER- ITORIU GAL (km²)	Populație TERITORIU GAL (nr. locuitori)	VALOARE TOTALĂ SDL (19.2 + 19.4) (EURO)			
1.769,12	53.128	4.149.123,76			
Submăsura	PRIORITATE	MĂSURA	INTENSITATEA SPRIJINULUI	CONTRIBUȚIA PUBLICĂ NERAMBURSABILĂ/ MĂSURĂ - EURI(euro)	0
19.2	1	Măsura 6/1A	100%	0	
	2	Măsura 4/2A	90%	0	
		Măsura 2/2B	100%	0	0
	3				
					0
	4				
					0
	5				
					0
	6	Măsura 3/6A	100%	196.095,07	
		Măsura 1/6B	100%		
		Măsura 5/6B	100%		196.095,07
		Măsura 7/6B	100%		
TOTAL GENERAL - EURI				196.095,07	196.095,07

4.CADRUL DE EVALUARE SI METODOLOGIA

4.1 MATRICEA DE EVALUARE A STRATEGIE DE DEZVOLTARE LOCALA GAL

I. TEMA DE EVALUARE : LOGICA INTERVENȚIEI S.D.L.			
CRITERII DE EVALUARE	ÎNTREBĂRI DE EVALUARE	INDICATORI	METODOLOGIA DE COLECTARE DATE
Nevoile de la momentul elaborării SDL până în prezent au rămas la fel, s-au s-a modificat	1.1 În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului? (obligatoriu cf. Doc. AMPNDR)	Nr. nevoi identificate	Observatia (calitativa)
Măsurile din cadrul SDL au fost revizuite, în caz de necesitate, pentru a ține cont de dinamica acestor nevoi	1.1 În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului? (obligatoriu cf. Doc. AMPNDR)	Nr. măsuri din SDL revizuite	Studiul/analiza documentelor; Analiza datelor administrative (cantitativa)
Sunt activitățile (măsuri, proceduri, activități de sprijin) prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate acestora suficiente pentru a genera realizările și rezultatele așteptate (indicatorii prevăzuți în strategie)?	1.2 Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală? (obligatoriu cf. Doc. AMPNDR)	Nr. masuri de sprijin cuprinse in SDL si bugetul alocat fiecarei masuri	Studiul/analiza documentelor; Analiza datelor administrative (cantitativa) Focus grup (calitativa)
Sunt definiți indicatori de realizare adecvați pentru a oferi o imagine clară asupra realizărilor obținute (specifici, măsurabili,	1.2 Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală? (obligatoriu cf. Doc. AMPNDR)	Nr. de modificari a indicatorilor mentionati in anexa IV din SDL sau	Studiul/analiza documentelor; Analiza datelor

fezabili, relevanți și suficienți)?		in fisa masurii	administrative (cantitativa)
Sunt rezultatele așteptate clar definite?	1.2 Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală? (obligatoriu cf. Doc. AMPNDR)		Analiza datelor administrative (cantitativa) Studiul/analiza documentelor; Analiza datelor administrative (cantitativa)
Retelele de actori locali care vor fi implicate in activitati au fost identificate corespunzator?	1.2 Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală? (obligatoriu cf. Doc. AMPNDR)	Nr. de rețele de actori locali identificate	Analiza datelor administrative (cantitativa) Studiul/analiza documentelor; Analiza datelor administrative (cantitativa)
II. TEMA DE EVALUARE : CONTRIBUȚIA OPERAȚIUNILOR REALIZATE LA ATINGEREA OBIECTIVELOR PREVĂZUTE DE STRATEGIE			
CRITERII DE EVALUARE	ÎNTREBĂRI DE EVALUARE	INDICATORI	METODOLOGIA DE COLECTARE DATE
Procentul de obiective atinse	2.1 În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?	Nr. de măsuri dedicate UAT Nr. masuri dedicate asociativitatii Nr. masurii dedicata lanturilor scurte/piete locale Nr. de masuri dedicate minoritatilor	Analiza datelor administrative (cantitativa) chestionar cu beneficiarii

		Nr masuri dedicate tinerilor	
Sunt definiți indicatori de realizare adecvați, in ceea ce priveste numarul de locuri de munca, in cadrul masurilor ?	2.2 In ce masura a contribuit strategia la cresterea gradului de ocupare a fortei de munca la nivelul teritoriului?	Nr. de locuri de munca create, iar dintre acestea cate locuri de munca au fost pentru tineri si cate pentru femei?	Analiza datelor administrative (cantitativa)
Firmele locale si-au dezvoltat noi procese de productie si noi canale de desfacere? Au aparut firme locale nou infiintate?	2.3 Ce rezultate au obtinut proiectele finantate in ceea ce priveste imbunatatirea competitivitatii firmelor locale?	Nr. de firme locale sprijinite Nr. de firme nou infiintate	Analiza datelor administrative (cantitativa)

III. TEMA DE EVALUARE : VALOAREA ADĂUGATĂ DATORATĂ METODEI LEADER

CRITERII DE EVALUARE	ÎNTREBĂRI DE EVALUARE	INDICATORI	METODOLOGIA DE COLECTARE DATE
Capitalul social s-a îmbunătățit (spre exemplu învățare colectivă, schimbare atitudinilor, creșterea colaborării și încrederei reciproce și a înțelesului comun, dezvoltarea competențelor și capacității, dezvoltarea unor rețele etc.);	3.1 Ce beneficii au fost obtinute datorita metodei LEADER?	Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER;	Analiza datelor administrative (cantitativa) Chestionarul (calitativa)
Guvernanța locală s-a îmbunătățit la nivel local (spre exemplu îmbunătățirea	3.2 Cum a influențat Programul LEADER (contribuția SDL) creșterea capacității de a	Percepția actorilor locali privind gradul de	Analiza datelor

gestionării funcțiilor administrative pe plan local, implicare sporită a comunității și factorilor interesați în luarea deciziilor, creșterea rolului GAL în guvernanta pe diferite niveluri, creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private etc.)	gestiona fonduri publice-private?	îmbunătățire a guvernantei la nivel local datorită aplicării metodei LEADER	administrative (cantitativa)
Rezultele implementării SDL-urilor (ex. crearea de locuri de muncă, realizarea unor produse inovatoare, infrastructură de bază, etc.) au generat îmbunătățirea calității vieții în teritoriul vizat de strategie.	3.3 In ce masura, proiectele finantate prin LEADER (SDL) au contribuit la dezvoltarea spiritului antreprenorial? Sau La realizarea unor produse inovatoare?	Percepția actorilor locali privind REZULTATE ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER	Analiza datelor administrative (cantitativa)
IV. TEMA DE EVALUARE : FACTORI DE SUCCES/INSUCCES. MECANISMUL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI			
CRITERII DE EVALUARE	ÎNTREBĂRI DE EVALUARE	INDICATORI	METODOLOGIA DE COLECTARE DATE
Gradul de pregătire a resurselor umane	4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	Gradul de instruire/formare și calificativele obținute de către personalul GAL; Gradul de instruire/formare a beneficiarilor (publici/privati), firmelor de consultanță	Analiza datelor administrative (cantitativa) Observația (calitativa)

Eficienta animarii	4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	Nr. sesiuni cu proiecte a caror valoare depășește alocarea pe apel	Analiza datelor administrative (cantitativa) Observatia (calitativa)
Coeziunea parteneriatului	4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	Gradul de implicare /participare a partenerilor la activitatile organizate de GAL	Analiza datelor administrative (cantitativa) Focus-grup (calitativa) Observatia (calitativa)
Calitatea procesului de evaluare si selectie a proiectelor la nivel de GAL	4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	Numar de proiecte declarate neconforme, neeligibile de catre AFIR	Analiza datelor administrative (cantitativa) Observatia (calitativa)
Respectarea termenelorprocedurale de evaluare a proiectelor depuse la AFIR	4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	Perioada de timp pana la semnarea contractului de finantare de catre beneficiar	Analiza datelor administrative (cantitativa) Observatia (calitativa)
Calitatea procesului de evaluare si selectie a proiectelor la nivel de AFIR, in special al celor atipice precum si cele referitoare la	4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute?	Numar de proiecte declarate neconforme, neeligibile de catre AFIR	Analiza datelor administrative (cantitativa)

componenta sociala, minoritati, scheme de calitate, asociativitate, e.t.c.	Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	si ulterior declarate conforme, eligibile de catre AM/SERVICIUL LEADER	Observatia (calitativa)
Alocarea financiara din cadrul PNDR programului LEADER, satisface nevoia locala de finantare?	4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?	Procent din PNDR alocat programului LEADER	Analiza datelor administrative (cantitativa) Observatia (calitativa)
IV. TEMA DE EVALUARE : CONTRIBUȚIA SDL LA ARIA DE INTERVENȚIE 6B			
CRITERII DE EVALUARE	ÎNTREBĂRI DE EVALUARE	INDICATORI	METODOLOGIA DE COLECTARE DATE
Serviciile și infrastructurile locale în zonele rurale au fost îmbunătățite;	5.1 În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?	Procentajul populației rurale vizate de strategiile de dezvoltare locală	Analiza datelor administrative (cantitativa) Interviul (calitativa) Observatia (calitativa)
Accesul la serviciile și la infrastructurile locale în zonele rurale a crescut	5.1 În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?	Procentajul populației rurale care beneficiază deservicii/infrastructuri îmbunătățite	Analiza datelor administrative (cantitativa) Interviul (calitativa) Observatia (calitativa)
Strategiile de dezvoltare locală au determinat crearea de oportunități de	5.1 În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în	Locuri de muncă create în cadrul proiectelor	Analiza datelor administrative (cantitativa)

ocupare a forței de muncă	zonele rurale?	sprijinite (LEADER).	Observatia (calitativa)
Informații suplimentare	5.1 În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale?	Număr de proiecte/inițiative susținute prin SDL.	Analiza datelor administrative (cantitativa) Observatia (calitativa)

4.2 Metodologie de Evaluare a Strategiei de Dezvoltare Locală

4.2.1 Descrierea metodelor și tehnicilor de evaluare folosite și justificarea acestora

În vederea conformării cu cerințele Caietului de Sarcini (CdS) și pentru producerea livrabilelor așteptate, echipa de evaluare adoptă un set de metodologii și tehnici recunoscute și testate în practică. Selectarea metodelor s-a bazat pe următoarele principii:

- **Eficiență** – Toți actorii-cheie sunt implicați în majoritatea activităților de evaluare. Pentru a evita întârzierile, consultările au fost grupate pe seturi de întrebări și solicitări de informații, implicând în mod direct partenerii și beneficiarii.
- **Eficacitate** – S-au utilizat metode deja validate în alte proiecte și studii, asigurând sincronizarea proceselor și sprijin real pentru actorii implicați.
- **Transparentă** – Instrumentele analitice adoptate garantează transparența maximă. Documentele justificative (minute, baze de date, analize) sunt arhivate și disponibile. Informațiile și datele colectate sunt de două tipuri: calitative și cantitative.
- **Abordare interactivă** – Pe tot parcursul procesului, evaluatorii au colaborat strâns cu actorii-cheie, partenerii și echipa de consultanți, asigurând o comunicare constantă și adaptarea recomandărilor pe baza feedback-ului.

Procesul de evaluare a fost structurat în cinci faze:

1. Definirea inițială a întrebărilor – stabilirea cadrului și a nevoilor de evaluare.
2. Demararea evaluării strategiei – organizarea sarcinilor și clarificarea structurii raportului.
3. Stabilirea indicatorilor și măsurilor – definirea criteriilor de analiză.
4. Evaluarea de ansamblu – analiza calitativă și cantitativă pe baza datelor colectate.
5. Depunerea raportului final – validarea și transmiterea către AFIR.

4.2.2 Colectarea de date necesare evaluării

Colectarea datelor s-a bazat în principal pe informații obținute de la beneficiari și instituțiile implicate în implementarea SDL, completate cu date statistice și documente oficiale.

- **Faza 1: Definirea întrebărilor** – Analiză inițială a nevoilor și provocărilor, consultarea obiectivelor și indicatorilor din SDL, identificarea întrebărilor relevante pentru a demonstra progresul GAL.
- **Faza 2: Demararea evaluării** – Stabilirea sarcinilor echipei de evaluare, clarificarea structurii raportului, colectarea datelor preliminare și inițierea analizei calitative și cantitative.
- **Faza 3: Stabilirea indicatorilor** – Definirea sistemului de indicatori cantitativi și calitativi, utilizarea acestora ca bază pentru interacțiunea cu partenerii.
- **Faza 4: Evaluarea de ansamblu** – Elaborarea versiunii preliminare a raportului, analiză detaliată a întrebărilor de evaluare în raport cu indicatorii și obiectivele SDL.
- **Faza 5: Raportul final** – Validarea de către **Comitetul de Coordonare a Evaluării (CCE)** și transmiterea la AFIR.

Faza 1: definirea inițială a întrebărilor (perioadă). Evaluatorii au efectuat o analiză inițială a nevoilor și provocărilor, în scopul stabilirii contextului prin care se va desfășura procesul de evaluare. Această evaluare a implementării strategiei de dezvoltare locală s-a bazat în principal pe analiza elementelor propuse prin SDL și a indicatorilor de rezultat. Evaluatorii au examinat aceste obiective materiale și au organizat consultări pentru a stabili care sunt întrebările relevante pentru a demonstra progresul GAL în implementarea strategiei de dezvoltare. Au fost luați în considerare indicatorii de context utilizați în cadrul SDL și au fost stabilite următoarele demersuri pentru a trece la următoarea fază a proiectului.

Faza 2: demararea evaluării strategiei (perioada). La începutul lunii , echipa de evaluatori au stabilit sarcinile pe parcursul procesului de evaluare. Au fost cerute clarificări din partea unei agenții de pregătire a evaluatorilor pentru a clarifica anumite aspect legate de structura raportului. În urma acestor clarificări evaluatorii au creat structura și au introdus datele preliminariei ca mai apoi să conducă analiza calitativă și cantitativă a datelor.

Faza 3: indicatori și măsuri de evaluare (perioada). Definiția unui sistem adecvat de indicatori reprezintă unul dintre aspectele-cheie din procesul de evaluare. Aceștia împreună cu criteriile folosite pentru evaluare au fost principalele elemente din etapa a 3-a a proiectului. Acestea au ajutat la conturarea unei viziuni legată de modul în care informațiile pot fi analizate pentru a demonstra progresul în implementarea strategiei. De asemenea au folosi ca o bază pentru interacțiunea cu partenerii pe durata procesului.

Faza 4: evaluarea de ansamblu a strategiei (perioada). A fost realizată varianta preliminară draft a raportului de evaluare a strategiei de dezvoltare formulat de echipa de evaluator. Acesta analizează în profunzime întrebările stabilite în conformitate cu indicatorii de rezultat și obiectivele stabilite de GAL prin SDL.

Faza 5: depunerea finală a raportului de evaluare (perioada). Raportul final de evaluare a fost aprobat de Comitetul de Coordonare a Evaluării (CCE) și a fost trimis la AFIR.

4.2.3. Elemente-cheie ale evaluării – întrebări, criterii și indicatori

Evaluarea a combinat cercetarea documentară cu interacțiunea directă cu partenerii și beneficiarii. Comunicarea s-a realizat atât prin întâlniri fizice, cât și prin schimburi online de informații.

Metode utilizate:

- Recenzia documentelor și cercetarea de birou – punct de plecare pentru toate componentele evaluării.
- Tehnici pe bază de matrice – pentru organizarea și compararea seturilor complexe de date, asigurând coerența raționamentului și transparența.
- Analiza de tip arbore a obiectivelor – pentru prezentarea relațiilor ierarhice și a coerenței interne a strategiei.
- Metode participative – chestionare, focus-grupuri, interviuri și observație directă, implicând părțile interesate în generarea de idei și identificarea problemelor.

Indicatori propuși:

- Număr proiecte contractate/finalizate.
- Valoare totală investiții atrase.
- Număr locuri de muncă create/menținute.
- Grad de satisfacție al beneficiarilor (sondaje).
- Diversificarea activităților economice (număr coduri CAEN noi).
- Impact asupra infrastructurii și serviciilor locale.

A fost adoptată o abordare de cercetare a documentelor existente, dar și prin interacțiune cu parteneri. După cum s-a descris mai sus, echipa de evaluatori a interacționat cu parteneri prin furnizarea unor informații însoțite de soluții pentru îmbunătățirea activităților de implementare a strategiei. Această abordare de colaborare a fost pusă în aplicare nu numai prin întâlniri, dar și printr-un schimb informații și comunicare online.

Am folosit un mix de metode și tehnici:

-recenzia documentelor și cercetarea de birou au fost utilizate ca un punct de plecare în toate componentele evaluării;

-tehnici de evaluare pe bază de matrice au fost folosite în cadrul a numeroase componente ale evaluării, pentru a organiza și compara seturi complexe de informații și pentru a face raționamentul evaluatorului mai sistematic și transparent. Acestea au permis identificarea și stabilirea măsurii în care obiectivele specifice ale evaluării reflectă provocările/ nevoile identificate la nivelul strategiei, natura și domeniul de aplicare ale relațiilor de interdependență și contribuția obiectivelor/acțiunilor specifice.

Analiza de tip arbore a obiectivelor a fost utilizată pentru a prezenta structura generală a sistemului complex de obiective a evaluării și relațiile ierarhice aferente tipurilor individuale de obiective (evaluarea coerenței interne). Au implicat direct părțile interesate și partenerii GAL. În timpul evaluării au fost realizate chestionare, focus grupuri, interviul, observația pentru a colecta, printr-un proces interactiv, idei și opinii în mod d

Pe parcursul procesului de evaluare echipa de experți a utilizat atât surse primare de date, cât și surse secundare. Analiza a fost realizată având în vedere proiectele noi finanțate prin PNDR 2014-2020.

În ceea ce privește sursele primare de date utilizate pentru elaborarea Studiului de evaluare acestea au fost colectate date prin:

- Ancheta pe bază de chestionar în rândul beneficiarilor de proiecte în implementare sau finalizate pentru colectarea informațiilor necesare în vederea calculării indicatorilor de rezultat
- Focus grup pentru prezentarea și discutarea rezultatelor preliminare ale evaluării și analizelor efectuate, precum și colectarea de informații și opinii din partea actorilor cheie cu privire la adecvarea cadrului de implementare a programului în raport cu nevoile identificate
- Anchetă având interviul pe bază de note telefonice pentru colectarea informațiilor necesare monitorizării stadiului de implementare a proiectelor
- Observația reprezintă o metodă de bază, care stă la baza studiului de evaluare

Sursele secundare utilizate pentru colectarea datelor utilizate, sursa acestora au fost obținute prin colectarea datelor și studiul/analiza datelor administrative din surse scrise:

- Analiza datelor administrative, rapoartele lunare și trimestriale către AFIR, AM-PNDR, AGA privind stadiul implementării SDL, rapoartele angajaților asociației privind acțiunile de animare și promovare a măsurilor din SDL din teritoriul GAL (work-shop-uri, evenimente de promovare interactivă, seminarii de informare a populației din teritoriul GAL TTB privind stadiul implementării strategiei, emisiuni radio și TV, articole în ziare locale și regionale liste de prezență, liste de prezență)
- Strategia de dezvoltare Locală a Asociației Timiș Torontal Bârzava, analiza versiunilor ale SDL și justificările care au dus la modificările acestora.
- Calendar estimativ privind lansarea apelurilor de selecție , anunțuri lansări apeluri de selecție
- Dosarele cererilor de finanțare ,dosare cereri de plată
- Date statistice colectate de către diferite instituții cu relevanță pentru evaluarea implementării strategiei de dezvoltare local.
- Procedurile de lucru elaborate de MADR, AFIR, GAL TTB.
- Planurile de lucru GAL TTB pentru anii 2017 și 2025.

Ancheta pe bază de chestionar

Chestionarul a fost utilizat pentru colectarea de informații privind experiența beneficiarilor acumulată prin implementarea proiectelor finanțate prin PNDR 2014-2020. Ancheta pe bază de chestionar în rândul beneficiarilor de proiecte în implementare care nu sunt finalizate la cel 19 unități administrativ teritorialeale GAL , pentru colectarea de opinii și informații calitative utile pentru formularea răspunsurilor la întrebările de evaluare 1-21;

Ancheta pe bază de chestionar s-a derulat în perioada 01.07.2025- 31 august 2025.

Focus grupul

O altă metodă aplicată pentru colectarea informațiilor de natură calitativă a fost reprezentată de focus grup. Focus grup pentru prezentarea și discutarea rezultatelor preliminare ale evaluării și analizelor efectuate, precum și colectarea de informații și opinii din partea actorilor cheie cu privire la adecvarea cadrului de implementare a programului în raport cu nevoile identificate în zona. Această metodă a avut respondenți în echipa administrativă a GAL și consiliul director. Astfel, în data de 15 august 2025 a fost organizat și desfășurat un focus grup, în vederea completării informațiilor colectate prin chestionare.

În ceea ce privește observația, evaluatorii au efectuat o cercetare de birou în baza surselor secundare de informații existente în perioada 01 iulie-31 septembrie 2025 prin acvitițiile desfășurate de GAL relevante în cadrul evaluării.

În plus, echipa de evaluare a colectat informații și prin intermediul cercetării pe teren prin care au putut observa pregresele în cadrul proiectelor depuse/contractate. Alte instrumente pentru a colecta informații au fost reprezentate de discuții cu partenerii și alți actori locali.

Instrumentele analitice utilizate au fost integrate în lanțul logic. Echipa de evaluatori a elaborat mai multe tabele pentru a analiza legăturile dintre întrebările expuse, obiectivele GAL din SDL și criteriile de evaluare. Acestea au permis verificarea conexiunilor logice dintre obiectivele Gal, indicatorii de rezultat și ariile care necesită îmbunătățiri.

Interviul pe bază de note telefonice utilizat pentru monitorizarea implemntării proiectelor contractate de beneficiari cu AFIR, pentru determinarea progresului în implementarea proiectului, pentru determinarea contribuției operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute în SDL

4.3 Descrierea principalelor limitări și constrângeri întâmpinate și a măsurilor adoptate pentru a le compensa

Principalele limitări întâmpinate pe parcursul realizării studiului de evaluare sunt reprezentate de:

1. Eșantion inexistent de proiecte finalizate pentru măsurile SDL din cauza stadiului actual de implementare a programului, o mica parte care se finalizează la data de 31 decembrie 2025, majoritatea provenind din fonduri de tranziție și EURI cu posibile repercusiuni asupra funcționării GAL , sM 19.4
2. Limitările care au influențat până la 31.08.2025 implementarea SDL se datorează solicitanților de fonduri și procedurilor administrative, dar și întârzierilor din cadrul etapelor de selecție și contractare la AFIR, nu în ultimul rând avizării dosarelor de achiziți publice.
3. Disponibilitatea limitată a anumitor categorii de date necesare pentru a răspunde la întrebări.

Pentru a depăși prima limitare, în cadrul studiului de evaluare au fost analizate și chestionate proiectele contractate. De asemenea, a fost utilizat un mix de surse de informații, atât cantitative (date administrative), cât și calitative (interviuri, anchetă pe bază de chestionar, și focus grup)

5. ANALIZA DE ANSAMBLU A EFICACITĂȚII SDL ASOCIAȚIA TIMIȘ TORONTAL BÂRZAVA

Analiza de ansamblu a eficacității SDL are la bază datele obținute până la data de 31.08.2025, urmând ca acestea să fie procesate în continuare până la sfârșitul anului 2025.

Una din concluziile de bază ale acestui capitol are la bază recomandările AM-PNDR respectiv:

-Eficacitatea financiară ridicată se înregistrează atunci când plățile efectuate reprezintă mai mult de 50% din alocarea financiară totală și valoarea contractată este apropiată sau chiar mai ridicată decât alocarea financiară.

5.1 FONDURI FEADR

Măsuri SDL	Bugetul alocat Initial 2016	Bugetul alocat la momentul evaluării 2025	Plăți efectuate raportat la bugetul initial alocat	Eficacitate financiară
M1/6B	1.000.000	1.901.692	1.479.827,11	77,81 %
M2/2B	330.000	394.000	374.000	94,92 %
M3/6A	270.000	448.500	430.500	95,98 %
M4/2A	240.000	288.510	277.279,94	96,10 %
M5/6B	200.000	165.783	165.782,51	99,99 %
M6/1A	140.000	64.932	59.732,00	91,99 %
M7/6B	60.000	20.240	10.985,00	54,27 %

Eficacitate ridicată la data de 28.07.2025 în valoare de 86,66%

FONDURI EURI

Măsuri SDL	Bugetul alocat inițial	Bugetul alocat la momentul evaluării	Plăți efectuate raportat la bugetul initial alocat	Eficacitate financiară
M3/6A	196.095	196.095	148.000	75,47 %

5.2 Eficacitate ridicată la data de 28.07.2025 în valoare de 75,47 %

Denumirea GAL	Județ	CODIFICAREA MĂSURII	Alocarea totală/măsură	Nr. proiecte SELEC-TATE la nivel de GAL	Valoarea publica a proiectelor selectate	Nr. proiecte contractate	Valoarea publica a proiectelor contractate	Nr. contracte reziliate	Valoarea contractelor reziliate	Total sumă plătită
ASOCIATIA TIMIS TORONTAL BARZAVA	TIMIS, CARAS SEVERIN	M3/6A-EURI	196.095,07	8	210.000,00	7	190.000,00	0	0	148.000,00
		TOTAL	196.095,07	8	210.000,00	7	190.000,00	0	0	148.000,00
TOTAL SDL			196.095,07	8	210.000,00	7	190.000,00	0	0	148.000,00

Tabel cu situatia fonduri EURI

Domeniu de intervenție	Eficacitate
1A	91,99%
2A	96,10%
2B	94,00%
6A	95,00%
6B	75,11%

3.3 Indicatori de monitorizare specifici domeniilor de intervenție din SDL

Domenii de intervenție	Indicator de monitorizare	Cantitate Planificat	Rezultat 31.08.2025
1A	Cheltuieli publice totale	140.000	64.932
	Număr de organizații asociative înființate	3	3
2A	Numărul de exploatații agricole /beneficiari sprijiniți	2	2
2B	Numărul de exploatații agricole /beneficiari sprijiniți	11	11
6A	Locuri de muncă create	26	34
6B	Populația netă care beneficiază de servicii/infrastructură îmbunătățită	12.200	49.000
	Număr de comune sprijinite	15	19
	Număr de forme asociative sprijinite	4	6
	Număr de minorități sprijinite	3	7

Tabelul 4 – Stadiul implementării tuturor măsurilor din SDL

CODIFICAREA MĂSURII	Alocarea totală / măsură	Nr.sesiuni de selecție lansate de GAL	Nr. si val.publică a pro- iectelor depuse la GAL în cadrul sesiunilor de selecție lansate		Nr. și val. publică eligibilă a proiec- telor retrase în cadrul sesiunilor de selecție lansate		Nr. și val. pub- lică eligibilă a proiectelor neconforme în cadrul sesiuni- lor de selecție lansate		Nr. și val. publică eligibilă a proiec- telor neeligibile în cadrul sesiunilor de selecție lansate		Nr. și val. publică eligi- bilă a proiec- telor eligibile și neselectate în cadrul sesiunilor de selecție lansate		Nr. și val. publică eligibilă a proiectelor eligibile și selectate în cadrul sesiunilor de selecție lansate		Nr. și val. publică eligibilă a proiec- telor contractate ca urmare a sesi- unilor de selecție lansate		Total sumă plătită	Plata %
M1/6B	1.901.692	8	51	2.563.017,70	4	180.632	0	0	2	56.400,00	0	0	47	2.111.850,50	47	2.111.850,50	1.479.827,11	77,82
M2/2B	394.000	4	12	440.000,00	1	40.000	0	0	0	0,00	0	0	12	440.000,00	11	400.000,00	374.000,00	94,92
M3/6A	448.500	7	36	860.000,00	10	230.000	0	0	3	60.000,00	0	0	28	680.000,00	19	470.000,00	430.500,00	95,99
M4/2A	288.510	1	2	288.510,00	0	0	0	0	0	0,00	0	0	2	288.510,00	2	288.510,00	277.279,94	96,11
M5/6B	165.783	2	1	192.330,00	0	0	0	0	0	0,00	0	0	1	192.330,00	1	192.330,00	165.782,51	100,00
M6/1A	64.932	4	4	146.200,00	1	20.000	0	0	0	0,00	0	0	3	141.000,00	3	64.932,00	59.732,00	91,99
M7/6B	20.140	4	2	39.410,00	2	38.684	0	0	0	0,00	0	0	2	38.684,00	2	38.684,00	10.985,30	54,54
TOTAL	3.283.556	30	108	4.529.467,70	18	509.316	0	0	5	116.400,00	0	0	95	3.892.374,50	85	3.566.306,50	2.798.106,86	85,22

*TABEL CU REZULTATE SDL ELABORAT LA DATA DE 31.08.2025, REZULTATE FINALE LA DATA DE 31.1

6. RASPUNS LA INTREBARILE DE EVALUARE

6.1 Constatările și concluziile formulate pentru fiecare temă a evaluării și pentru fiecare dintre întrebările de evaluare.

TEMA NR.1

I. LOGICA INTERVENȚIEI STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

1.1 În ce măsură logica de intervenție a strategiei de dezvoltare locală este încă relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare ale teritoriului?

Relevanța logicii de intervenție a fost apreciată de către evaluator astfel :

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Răspunsul la această întrebare a fost obținut în urma cercetării de tip calitativ, folosind ca metodă de cercetare, observația, colectându-se informații detaliate legate de modificarea măsurilor și nevoilor, începând cu momentul initial al elaborării SDL, luând în considerare punctele de vedere, solicitările și nevoile principalilor actori și ai potențialilor beneficiari până la 31.08.2025

Pentru a vedea în ce măsură logica de intervenție a SDL, este încă suficient de relevantă față de nevoile socio-economice și potențialul de dezvoltare al teritoriului am realizat o analiză a modificărilor din strategie cu referire la măsurile din SDL care au fost revizuite.

Din cele 7 măsuri nu a rezultat modificări care să determine modificări substanțiale. Astfel nu s-au schimbat, modificat obiectivele specifice ale măsurilor și indicatorii de monitorizare propuși a fi realizați, nevoile de la momentul elaborării SDL rămân aceiași

Strategia de Dezvoltare Locală a GAL Asociația Timiș Torontal Bârzava pentru perioada 2014-2020 a fost evaluată în baza criteriilor stabilite la nivel național pentru implementarea abordării LEADER. Logica de intervenție a constituit un criteriu esențial al analizei, fiind evaluată coerența dintre obiective, măsuri și rezultatele urmărite.

1. Aprecieri pozitive

- Corelare cu analiza SWOT și fundamentarea pe nevoile reale ale teritoriului.
- Formularea unor obiective clare, în linie cu PNDR și LEADER.
- Coerența dintre obiective, măsuri și acțiuni.
- Orientarea spre dezvoltare locală integrată și diversificată.
- Implicarea comunității prin consultări publice.

2. Observații și recomandări

- Definirea unor indicatori mai simpli și mai ușor de măsurat.
- Evitarea suprapunerii dintre anumite obiective operaționale.
- Necesitatea unei prioritizări mai clare a domeniilor de intervenție (medical, social, digitalizare).
- Simplificarea structurii logice pentru o mai bună monitorizare.

3. Concluzii

Evaluatorii au apreciat logica de intervenție ca fiind **relevantă, coerentă și fundamentată pe nevoile comunității locale**. Strategia a fost considerată bine corelată cu obiectivele europene și naționale,

dar se recomandă pentru viitor o mai bună structurare a obiectivelor și indicatorilor, precum și o priorizare mai puternică a domeniilor strategice.

6.1.2 Cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală?

Coerența logicii de intervenție a SDL a fost apreciată de către evaluator astfel:

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Răspunsul la această întrebare s-a obținut în urma cercetării de tip calitativ, folosind ca tehnică de cercetare focus grupul. La discuție au participat un grup de 8 persoane (4 angajați ai asociației și 3 membrii ai Consiliului Director), durata discuției a fost de 2 ore.

Temele de discuție au fost:

- Rezultatele preconizate în urma implementării SDL
- Indicatorii de realizare în raport cu rezultatele obținute
- Activitățile prevăzute în cadrul SDL și resursele alocate în raport cu rezultatele și realizările așteptate

Pentru a vedea cât de coerentă este logica intervenției care stă la baza strategiei de dezvoltare locală am folosit metoda studiului/analizei documentelor relevante pentru obiectivele strategiei.

1. Context

În procesul de evaluare al Strategiei de Dezvoltare Locală a GAL Asociația Timiș Torontal Bârzava pentru perioada 2014–2025, unul dintre aspectele esențiale analizate a fost coerența logicii de intervenție, respectiv măsura în care obiectivele, acțiunile și resursele prevăzute sunt corelate și conduc la rezultate clare și măsurabile.

2. Aprecieri pozitive

Evaluatorii au constatat că logica de intervenție se caracterizează prin:

- Aliniere între nivelurile strategice – obiectivele generale, specifice și operaționale sunt formulate în succesiune logică, fiecare susținând atingerea nivelului superior.
- Concordanță între obiective și măsuri – intervențiile propuse reflectă în mod direct problemele și oportunitățile identificate în analiza diagnostic și în SWOT.
- Corelare între resurse și rezultate – bugetele alocate fiecărei măsuri sunt proporționale cu importanța domeniilor vizate și cu rezultatele așteptate.
- Integrarea priorităților transversale – aspecte precum incluziunea socială, sprijinul pentru tineret și digitalizarea sunt reflectate în mai multe măsuri, menținând coerența strategiei.
- Legătura cu obiectivele PNDR și LEADER – SDL este coerentă cu orientările politicilor europene și naționale.

3. Observații și recomandări

În unele cazuri, indicatorii utilizați nu reflectă pe deplin coerența dintre obiective și rezultatele finale, fiind dificil de cuantificat.

Se recomandă o mai bună ierarhizare a măsurilor pentru a sublinia domeniile prioritare ale strategiei.

O simplificare a schemei logice ar facilita monitorizarea implementării și raportarea către AM PNDR.

4. Concluzii

Evaluatorii au apreciat că logica de intervenție a SDL este coerentă, bine fundamentată și corelată cu nevoile comunității locale. Relația dintre obiective, măsuri și resurse este clară și susține

atingerea rezultatelor propuse. Pentru viitor, se recomandă o optimizare a indicatorilor și o accentuare a priorităților strategice, pentru a consolida și mai mult coerența intervenției.

TEMA NR.2

II. Contribuția operațiunilor realizate la atingerea obiectivelor prevăzute de strategie

6.2.1 În ce măsură au fost atinse obiectivele strategiei sau care este probabilitatea atingerii acestor obiective în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării?

Până la data de 31.08.2025 s-au selectat, contractat, plătit din toate măsurile proiecte aferente obiectivelor

- **Obiectivul de dezvoltare rurală 1- Favorizarea competitivității agriculturii**
- **Obiectivul de dezvoltare rurală 2- Obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă**
- **Obiective transversale: Mediu și climă, Inovare**

Pentru formularea unui răspuns la această întrebare, au fost analizate datele rezultate, însoțite desigur de criteriile de evaluare și indicatori. Metodele de cercetare au fost, analiza datelor /documentelor administrative, concluzia fiind că acestea au fost atinse în măsură ridicată.

Măsura în care au fost atinse obiectivele strategiei ?

Redusă	Medie	Ridică
		✓

1. Context

Evaluarea a urmărit gradul în care obiectivele generale și specifice ale SDL au fost atinse până la data evaluării (2025), precum și estimarea probabilității de realizare integrală a acestora până la încheierea perioadei de implementare.

2. Progres înregistrat

Obiective generale – majoritatea au fost abordate prin măsuri concrete, iar implementarea proiectelor contractate indică o tendință pozitivă de atingere.

Obiective specifice – în proporție de 70–80%, acestea au fost deja atinse sau se află în curs de realizare, având în vedere nivelul de absorbție a fondurilor și rezultatele proiectelor.

Diversificarea economică și sprijinul pentru activități non-agricole – înregistrarea unui progres considerabil, prin finanțarea de microîntreprinderi și servicii locale.

Incluziunea socială și servicii pentru comunitate – au fost implementate proiecte cu impact local, însă ritmul a fost mai lent comparativ cu alte domenii.

Digitalizarea și inovarea – domeniu emergent, unde obiectivele au fost doar parțial atinse, dar probabilitatea de realizare crește datorită proiectelor aflate în derulare.

3. Probabilitatea atingerii obiectivelor până la finalul perioadei

Având în vedere gradul de contractare și implementare:

Obiectivele economice – au o probabilitate ridicată (80–90%) de realizare.

Obiectivele sociale și de incluziune – probabilitate medie (60–70%), necesitând sprijin suplimentar.

Obiectivele de digitalizare și inovare – probabilitate medie spre ridicată (70–80%), condiționată de finalizarea proiectelor în termen.

Obiectivele de mediu – parțial atinse, cu probabilitate de realizare 70%, în funcție de continuitatea inițiativelor verzi.

4. Concluzii

Strategia SDL a GAL Asociația Timiș Torontal Bârzava a înregistrat progrese semnificative, cu un nivel de atingere a obiectivelor estimat la peste 70% până la data evaluării.

Probabilitatea de realizare integrală a obiectivelor până la finalul perioadei de programare este ridicată, în special în domeniul economic.

Domeniile unde este necesară o atenție suplimentară rămân: incluziunea socială, digitalizarea și protecția mediului. Această apreciere indică faptul că SDL și-a atins în mare măsură scopul, confirmând relevanța și coerența logicii de intervenție, cu potențial de îmbunătățire în prioritizarea și susținerea sectoarelor sociale și digitale.

Probabilitatea ca aceste măsuri să fie atinse în viitor , având în vedere progesul înregistrat până la data evaluării ?

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Răspunsul la întrebări are la bază rezultatele obținute care sunt editate în material și este un ridicată, absorbția (plățile efective) fiind mai mare de 85% la 31.08.2025, cu probabilitatea de a crește până la sfârșitul anului în curs.

6.2.2 In ce masura a contribuit strategia la cresterea gradului de ocupare a fortei de munca la nivelul teritoriului?

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Răspunsul la această întrebare s-a obținut prin analiza de tip cantitativ , studiind gradul de ocupare al forței de muncă am constatat că cele 30 proiecte finanțate pe non agricol (2 PFA și un SRL) sunt implementate de 30 de tineri, 18 bărbați și 12 femei, având un grad de contactare de 100 %

Contribuția strategiei la ocuparea forței de muncă

1. Crearea de locuri de muncă directe

- Proiectele sprijinite prin SDL (în special investițiile în IMM-uri, servicii locale, procesare agro-alimentară) au generat noi locuri de muncă.
- Exemple: firme înființate, extinderi de activitate, unități de producție sau servicii.

2. Menținerea locurilor de muncă existente

- Investițiile au permis modernizarea și diversificarea activităților, ceea ce a contribuit la păstrarea angajaților.
- Sprijin pentru adaptarea afacerilor la cerințele pieței (digitalizare, echipamente noi).

3. Crearea de oportunități pentru grupuri vulnerabile

- Proiecte dedicate tinerilor, femeilor, persoanelor cu șanse reduse pe piața muncii.
- Dezvoltarea de servicii sociale și educaționale care indirect susțin participarea acestor grupuri pe piața muncii.

4. Formare și capital uman

- Strategia a sprijinit cursuri de calificare și instruire pentru antreprenori și angajați.
- Creșterea competențelor a dus la o integrare mai ușoară pe piața muncii locale și regionale.

5. Efect multiplicator

- Locurile de muncă create au generat efecte secundare: cerere de servicii, consum local, atragerea de noi investiții.

- Dezvoltarea turismului rural sau a produselor tradiționale a atras vizitatori și venituri suplimentare.
Rezultate măsurabile (exemple de indicatori)
- Numărul de locuri de muncă nou create prin proiecte SDL.
- Numărul de locuri de muncă menținute datorită sprijinului.
- Numărul de beneficiari instruiți și integrați pe piața muncii.
- Creșterea procentuală a rata ocupării în teritoriu (chiar și modestă, raportat la contextul rural).

Concluzie:

Strategia LEADER a contribuit la creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin sprijinirea IMM-urilor și fermelor mici, diversificarea economiei rurale, dezvoltarea serviciilor, atragerea tinerilor și formarea profesională. Chiar dacă numărul absolut al locurilor de muncă poate fi limitat la scară macro, impactul local este semnificativ, pentru că aceste locuri de muncă sunt create și menținute exact în comunități unde alternativele erau reduse.

Procentul obținut din totalul sM 3/6A este de 95,87, absorbția sumei pentru măsură, numărul de locuri de muncă ocupate prin aceste proiecte fiind de 11 planificat, adică 100 % din totalul planificat în Strategia de dezvoltare locală.

Procentul obținut din sM 2/2B este de 94,92% cu 19 locuri de muncă

Concluzie: șanse mari pentru a depăși aceste procente

Probabilitatea ca aceste măsuri să fie atinse în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării este

Redusă	Medie	Ridică
		✓

6. 2.3 Ce rezultate au obținut proiectele finanțate în ceea ce privește îmbunătățirea competitivității firmelor locale?

Pentru cercetare au fost folosite documentele GAL prin analiza datelor administrative (cantitativă) astfel încât au fost înființate 9 firme noi din 11 firme M2/2B (81,81%) iar M3/6A, 15 firme noi inclusive EURI 78,94% din 19 total în microregiunea asociației, firme care sunt sprijinite.

Analiza bazei de date a permis înțelegerea stadiului de implementare a măsurii 2/2B și 3/6A.

S-a constatat o creștere însemnată a numărului de firme nou înființate în scopul dezvoltării sectoarelor prioritare menționate, activitățile firmelor fiind noi la nivelul teritoriului.

Probabilitatea ca aceste măsuri să fie atinse în viitor, având în vedere progresul înregistrat până la data evaluării este una ridicată

Redusă	Medie	Ridică
		✓

TEMA NR. III. Valoarea adăugată datorată metodei LEADER

6.3.1 Ce beneficii au fost obținute datorită metodei LEADER ? (dezvoltarea capitalului social local, rezultatele obținute prin implementarea strategiei, îmbunătățirea guvernancei locale)

Valoarea adăugată a programului LEADER constă în beneficiile obținute prin aplicarea corectă a metodei LEADER. Aceasta este măsurată prin evaluarea gradului de îmbunătățire a capitalului social în rândul părților implicate care sunt interesate, guvernancei locale și efectelor pozitive ale metodei LEADER asupra rezultatelor.

-Evaluarea capitalului social ca valoare adăugată a metodei LEADER are în vedere procesele sociale, capacitățile și relațiile dintre toate părțile interesate

S-a constatat faptul că:

- ❖ Există sprijin din partea reprezentanților AM-PNDR, AFIR, (răspunsuri la neclarități în ceea ce privește cadrul implementării unor măsuri de finanțare)
- ❖ Există un cadru corespunzător legat de o comunicare efektivă, eficientă, grad înalt al participării părților interesate (angajați ai GAL, beneficiari, instituții) în conceperea și implementarea unei abordări “de jos în sus”
- ❖ Există încredere, sprijin de colaborare între GAL și beneficiari acestuia (work shopuri, seminarii, formulare întâlnire, etc)

-Evaluarea guvernancei locale pe mai multe niveluri ca valoarea adăugată a LEADER vizează aspectele:

- ❖ Implicarea sporită a comunității și a factorilor interesați în luarea deciziilor (se organizează sedințe de lucru CD, AG, pentru luarea deciziilor legate de implementarea SDL)
- ❖ Creșterea rolului GAL în guvernanta pe diferite niveluri (pe verticală GAL-AFIR-sector ONG, public)

Evaluarea rezultatelor implementării SDL-ului vizează următoarele aspecte:

- ❖ Dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de bază (2 proiecte contractate menite să sprijine dezvoltarea infrastructurii la scară mică).
- ❖ Crearea de locuri de muncă.
- ❖ Înființarea de noi firme în scopul accesării de fonduri nerambursabile europene și dezvoltarea sectoarelor prioritare pentru teritoriul asociației, respective 3 firme noi).

Valoarea adăugată a LEADER la nivel local este dată de diverse activități ale GAL-ului care sunt implementate în concordanță cu metoda LEADER.

Aceste activități ale GAL include:

- ✓ Verificarea, evaluarea, selecția proiectelor și implementarea strategiei.
- ✓ Comunicarea și acordarea de sprijin pentru elaborarea, conceperea, implementarea și monitorizarea proiectelor, precum și pentru proiecte de cooperare.
- ✓ Activitatea de animare a teritoriului GAL (grupuri de lucru, conferințe, evenimente de promovare și informare, facilitate schimburi de informații între părțile interesate)

Am constatat că în urma analizei :

Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER;

Percepția actorilor locali privind rezultatele SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER

Redusă	Medie	Ridică
	✓	

Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernancei la nivel local datorită aplicării metodei LEADER

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Percepția actorilor locali privind REZULTATE ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER ?

Redusă	Medie	Ridică
	✓	

Pentru o evaluare corectă a valorii adăugate s-au identificat și cuantificat beneficiile suplimentare (îmbunătățirea capitalului social, a guvernancei locale și a rezultatelor) create cu aplicarea corectă a metodei LEADER la Asociația Timiș Torontal Bârzava.

Pentru a răspunde la întrebările **“Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernancei la nivel local datorită aplicării metodei LEADER ?”** și **“Percepția actorilor locali privind REZULTATE ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER ?”** s-a folosit ca metodă de cercetare s-a folosit metoda de cercetare prin analiza datelor administrative (cantitativa) și chestionarul (calitativa).

Actorii locali apreciază că rezultatele obținute prin implementarea SDL au fost semnificativ mai bune datorită aplicării metodei LEADER, care a permis adaptarea intervențiilor la nevoile specifice ale comunității, a stimulat cooperarea și a asigurat o distribuție mai echilibrată a beneficiilor la nivel teritorial.”

6.3.2 Cum a influențat Programul LEADER (contribuția SDL) creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private?

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Programul LEADER, prin intermediul SDL, a contribuit la creșterea capacității de gestionare a fondurilor publice-private prin consolidarea competențelor administrative ale GAL-ului, stimularea cofinanțării private și dezvoltarea parteneriatelor locale. Astfel, comunitatea dispune astăzi de mecanisme mai solide și transparente de utilizare a resurselor, dar și de o experiență practică ce facilitează accesul la finanțări viitoare.”

6.3.3 In ce masura, proiectele finanțate prin LEADER (SDL) au contribuit la dezvoltarea spiritului-antreprenorial?

Redusă	Medie	Ridică
	✓	

Proiectele finanțate prin LEADER (SDL) au contribuit semnificativ la dezvoltarea spiritului antreprenorial, prin susținerea inițiativelor private, crearea de afaceri noi, diversificarea economiei rurale și întărirea competențelor manageriale. Mai important, au generat un efect de încredere și replicare: antreprenorii locali finanțați devin repere și stimulează noi inițiative în comunitate.

Programul LEADER, prin implementarea SDL, a contribuit la **profesionalizarea managementului financiar la nivel local**, la crearea unor **structuri eficiente de parteneriat public–privat** și la stimularea **mobilizării resurselor private prin fonduri publice**. Această experiență consolidează capacitatea comunităților rurale de a gestiona și alte programe de finanțare în viitor.

TEMA IV .

FACTORII DE SUCCES/INSUCCES . MECANISMUL DE IMPLEMENTARE AL STRATEGIEI

ÎNTREBARE

6.4.1 Care sunt factorii interni și externi care au influențat sau influențează (pozitiv sau negativ) implementarea strategiei și rezultatele obținute? Ce măsuri au fost adoptate până la data evaluării și cu ce efecte? Ce măsuri sunt încă necesare?

4.1 Criterii de evaluare

Aprecierile evaluatorului

6.4.1. Gradul de pregătire a resurselor umane

Din cele 5 persoane ale echipei administrative 5 (100%) au urmat diferite forme de pregătire profesională, aceștia au obținut rezultate foarte bune urmând ca și lideri locali să beneficieze de pregătire.

Gradul de pregătire a resurselor umane este apreciat ca fiind în creștere, datorită experienței acumulate în implementarea SDL, a formărilor realizate și a implicării active a actorilor locali. Această evoluție se reflectă într-o capacitate sporită de a gestiona proiecte, de a respecta cerințele de eligibilitate și de a valorifica oportunitățile de finanțare

Redusă	Medie	Ridică
		✓

6.4.2. Eficiența animării

Sesiunea de apeluri a depășit alocarea pe apel din cele șapte apeluri lansate și prelungiri

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Eficiența animării este apreciată ca ridicată, întrucât aceasta a asigurat informarea largă a comunității, mobilizarea actorilor locali și generarea unui portofoliu divers de proiecte. Prin activitățile desfășurate, GAL-ul a reușit să crească gradul de participare, transparența și coeziunea socială la nivel teritorial

6.4.3. Coeziunea parteneriatului

La activitățile derulate în toate cele 19 UAT membre ale parteneriatului au participat 364 persoane în perioada 11.04.2017 -31.12.2024 în activitățile planificate și 92 persoane informate la sediul GAL

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Coeziunea parteneriatului din cadrul GAL este apreciată ca fiind solidă, datorită diversității actorilor implicați, nivelului ridicat de colaborare și participării active la procesul decizional. Această coeziune a contribuit direct la eficiența implementării SDL și la consolidarea rolului GAL-ului ca facilitator al dezvoltării teritoriale.

6.4.4. Calitatea procesului de evaluare și selecție a proiectelor la nivel de GAL

Nu au fost declarate proiecte neconforme sau 5 neeligibile, 18 retrase, 7 reziliate din 108

Redusă	Medie	Ridică
	✓	

Calitatea procesului de evaluare și selecție a proiectelor la nivelul GAL a fost apreciată ca ridicată, datorită respectării principiilor de transparență, obiectivitate și participare colectivă. Proiectele fi-

nanțate au fost selectate pe baza unor criterii clare și în concordanță cu obiectivele SDL, iar mecanismele de feedback și monitorizare au consolidat încrederea actorilor locali în funcționarea parteneriatului

6.4.5. Respectarea termenelor procedurale de evaluare a proiectelor depuse la AFIR

Redusă	Medie	Ridică
	✓	

Perioadele de evaluare și selecție mari, au dus la întârzieri în aprecierea rezultatelor deși numărul de proiecte depuse este mare

Evaluarea proiectelor depuse la AFIR s-a realizat cu respectarea termenelor procedurale stabilite, contribuind la menținerea unui ritm predictibil al implementării SDL. În general, termenele au fost respectate, iar eventualele întârzieri punctuale au fost gestionate transparent și comunicate beneficiarilor

6.4.6. Calitatea procesului de evaluare și selecție a proiectelor la nivel de AFIR, în special al celor atipice precum și cele referitoare la componenta socială, minorități, asociativitate, e.t.c.

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Calitatea procesului de evaluare și selecție a proiectelor la nivelul AFIR este apreciată ca fiind ridicată, prin respectarea procedurilor, obiectivitate și rigoare în aplicarea criteriilor. În cazul proiectelor atipice – cu componentă socială, adresate minorităților sau inițiativelor asociative – procesul a fost corect, însă a necesitat adesea clarificări suplimentare, ceea ce a condus la o durată mai mare de evaluare. Chiar și în aceste condiții, proiectele selectate au demonstrat un impact social semnificativ și o contribuție importantă la coeziunea comunității.

6.4.7. Alocarea financiară din cadrul PNDR programului LEADER, satisface nevoia locală de finanțare?

Redusă	Medie	Ridică
	✓	

Alocarea financiară disponibilă prin PNDR – Programul LEADER a contribuit la implementarea unui număr semnificativ de proiecte relevante pentru dezvoltarea locală. Totuși, comparativ cu nivelul cererii și diversitatea nevoilor comunității, resursele au fost insuficiente pentru a acoperi integral necesarul de finanțare. Această discrepanță evidențiază importanța continuării și extinderii sprijinului prin LEADER în viitoarele programe de finanțare.

Rezultate pozitive

Număr de proiecte depuse și selectate la GAL, Asociația Timiș Torontal Bârzava, este de 108, contractate 85 :

- 51 proiecte depuse pe măsura M1/6B "Dezvoltarea localităților rurale și mic-urbane prin investiții în infrastructură la scară mică, servicii de bază pentru populație și investiții asociate patrimoniului cultural și natural.", 47 proiecte contractate

-12 proiecte depuse pe M2/2B Măsura 2 / 2B: Reînnoirea generațiilor de fermieri prin sprijinirea tinerilor fermieri, 11 contractate

-20 proiecte M3/6A "Măsuri împotriva depopulării prin crearea de locuri de muncă prin sprijinirea activităților non agricole și 1 M6 /1A." 36 depuse doar 19 proiecte contractate.

-2 proiecte depuse pe Măsura 4 / 2A: Sprijinirea structurilor asociative prin investiții în active fizice 2 proiecte contractate

- 2 proiecte depuse pe Măsura 5/6B: Centre suport pentru populația rurală și mic urbană. incubarea organizațiilor asociative.
- 4 proiect 6 / 1A depuse, Încurajarea cooperării prin asociere pentru găsirea de soluții inovative și facilitarea accesului la piață, 3 contractate
- 2 proiecte depuse pe Măsura 7 / 6B: Integrarea minorităților prin cultură și tradiții, 2 contractate.

Rezultate negative :

- Termeni mari de evaluare și selecție la GAL și AFIR.
- Întârzieri foarte mari la elaborarea , avizarea documentelor la diferite instituții , AFIR, semnarea contractelor.
- UAT-uri cu curențe grave în implementarea proiectelor, selectarea consultanților, a constructorilor, repercusiuni asupra măsurii de 19.4 de funcționare, mai ales la finalul implementării

Măsuri necesare pentru remediere:

- Micșorarea timpilor de evaluare a proiectelor la toate eșaloanele.
- Au fost realocate sume unde nu s-a constatat interes la alte măsuri .
- Diseminarea permanentă a informației cu privire la posibilitățile de accesare a fondurilor disponibile din SDL.

La această temă pentru a avea un punct de vedere cât mai apropiat de situația existent în teren evaluatorul a folosi ca metode de cercetare analiza datelor administrative (cantitativa), focus-grup (calitativa) unde au participat 6 persoane din echipa administrative și CD și observația (calitativa)

TEMA V. CONTRIBUȚIA SDL LA ARIA DE INTERVENȚIE 6B

În ce măsură a sprijinit SDL dezvoltarea locală în zonele rurale ?

6.5 La această întrebare răspunsul s-a obținut prin intermediul cercetării calitative și cantitative. Analiza datelor administrative (cantitativa) ,interviul (calitativa),observația (calitativa), colectând informații detaliate legate de proiectele selectate și contractate.

SDL a sprijinit dezvoltarea locală în zonele rurale în principal prin diversificarea economiei, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii sociale și culturale și creșterea coeziunii comunitare. Chiar dacă unele constrângeri birocratice sau financiare au limitat viteza implementării, impactul general a fost pozitiv și vizibil în comunitățile GAL-urilor.

Concluzii.

1 Dezvoltare economică și locuri de muncă

- Sprijinirea antreprenoriatului local și diversificarea activităților non-agricole;
- Crearea de noi locuri de muncă și consolidarea afacerilor existente;
- Valorificarea resurselor și potențialului local, cu efect direct asupra atractivității economice a zonei.

2 Îmbunătățirea infrastructurii și a serviciilor comunitare

- Investiții în infrastructură socială, culturală și educațională;
- Creșterea calității vieții prin dotări moderne pentru școli, grădinițe, centre comunitare și spații publice;
- Acces mai bun la servicii sociale și educaționale pentru populația locală.

3 Incluziune socială și capital uman

- Susținerea inițiativelor dedicate tinerilor, femeilor și grupurilor vulnerabile;
- Creșterea competențelor profesionale prin activități de formare și calificare;
- Consolidarea coeziunii sociale prin proiecte cu caracter intergenerațional și activități comunitare.

3 Îmbunătățirea guvernancei locale și a parteneriatelor

- Promovarea abordării participative prin implicarea actorilor locali în procesul decizional;
- Creșterea capacității instituționale și de cooperare între comunități;
- Dezvoltarea unor parteneriate public–privat durabile.

49 proiecte contractate prin intermediul a 3 măsuri contribuie la dezvoltarea locală în zonele rurale ale asociației.

Am analizat gradul în care dezvoltarea locală în zona rurală sprijinită prin SDL. Am analizat rapoartele de evaluare, contractele semnate de unitățile administrative teritoriale și monitORIZĂRILE privind semnarea contractelor.

Redusă	Medie	Ridică
		✓

Concluzie

Întrebările urmăresc coerența și relevanța strategiei, gradul de atingere a obiectivelor, impactul asupra ocupării și competitivității economice, valoarea adăugată a metodei LEADER, factorii de succes și contribuția la dezvoltarea zonelor rurale. Răspunsurile indică o strategie relevantă, implementată cu eficiență financiară ridicată, dar cu limitări cauzate de procedurile administrative și disponibilitatea redusă a datelor.

7. FACTORII DE SUCCES ȘI EȘEC ÎN IMPLEMENTAREA SDL ASOCIAȚIEI TIMIȘ TORONTAL BÂRZAVA

În perioada 2014–2020 (2016–2025) incluzând perioada de tranziție și finele anului în 2025, implementarea Programului LEADER prin (GAL) Asociația Timiș Torontal Bârzava, evoluția a fost marcată atât de succese, cât și de eșecuri.

Sunt enumerate cauzele principale ale succesului și eșecului în opinia echipei de evaluare în cadrul acestui program, care au fost specifice Asociației Timiș Torontal Bârzava.

Iată o analiză detaliată a cauzelor de succes și de dificultăți specifice ale GAL Timiș Torontal Bârzava în cadrul Programului LEADER (2014–2020), incluzând și contextul perioadei de tranziție până în 2025:

7.1 Cauze ale succesului GAL în perioada de finanțare 2014–2020 și tranziția până în 2025

- ✓ Implicarea activă a comunității locale, consultări publice eficiente
- ✓ Participarea diversificată a categoriilor (fermieri, femei, tineri, ONG-uri, administrații locale)
- ✓ Experiență acumulată din perioada de finanțare 2007–2013 benefică pentru echipa GAL
- ✓ Strategia de Dezvoltare Locală (SDL) adaptate nevoilor locale
- ✓ Diagnostic realist al teritoriului, măsuri și priorități clare, bine corelate cu resursele
- ✓ Colaborarea crescută și eficientă cu AFIR și MADR față de perioada 2007–2013
- ✓ Proceduri simplificate (în special în perioada de tranziție), sprijin metodologic și clarificări punctuale
- ✓ Inovare locală și diversificarea proiectelor, vizibilitate locală
- ✓ Sprijin pentru activități non-agricole
- ✓ Înființare de servicii noi în zonele rurale
- ✓ Proiecte implementate cu impact vizibil în teritoriu, precum și Măsuri consumate integral sau aproape integral

- ✓ Flexibilitatea perioadei de tranziție 2021–2025 cu alocări suplimentare pentru măsuri de succes cu posibilitatea de a reorienta unele fonduri către priorități emergente
- ✓ Echipe GAL bine pregătite și relativ stabile, cu unele modificări.
- ✓ Capacitate de animare a comunității s-a reflectat prin proiecte în infrastructură mică, servicii comunitare și cooperare între UAT-uri
- ✓ Pandemia Covid a dus la accelerarea digitalizării și modernizarea activităților, am fost forțați să adoptăm instrumente digitale pentru comunicare, informare și lucru colaborativ (Zoom, Google Meet, formulare online), s-au creat proceduri digitale interne mai eficiente în unele cazuri.
- ✓ O bună capacitate administrativă pentru o perioadă lungă de finanțare.
- ✓ Tranziție 2021–2025 și continuarea consultării locale, fonduri „dublate” și absorbție consistentă
- ✓ Măsuri inovative locale, finanțare consistentă și grad ridicat de absorbție a fondurilor
- ✓ Proiecte pentru ONG-uri și centre comunitare
- ✓ Decisivă a fost și rămâne colaborarea cu FNGAL care a oferit sprijin esențial în clarificarea ghidurilor, formare, reprezentare națională și adaptarea la contextul post-pandemic, rol astfel decisiv al Federației Naționale a GAL-urilor din România (FNGAL) în:

FNGAL are ca misiune principală reprezentarea și apărarea intereselor GAL-urilor la nivel național, prin dialog permanent cu instituții precum AFIR și MADR, dar și la nivel european, prin participarea activă în cadrul organizației ELARD (European LEADER Association for Rural Development), promovând abordarea LEADER și schimbul de bune practici între state membre.

  - Negocierea și apărarea funcționării LEADER ca instrument distinct în cadrul PNDR
  - Formarea și informarea GAL-urilor, inclusiv prin:
    - Ghiduri metodologice
    - Webinarii și sesiuni de instruire
    - Schimburi de bune practici între GAL-uri
  - Susținerea financiară și tehnică a procesului de elaborare a SDL-urilor 2023–2027
  - Inițierea unui mecanism național de cooperare și promovare a inovației rurale
  - În cazul GAL Timiș Torontal Bârzava, apartenența la FNGAL a contribuit la:
    - Creșterea capacității de răspuns la modificările legislative
    - Accesul rapid la interpretări oficiale privind procedurile AFIR/MADR
    - Creșterea vizibilității și consolidarea relației cu alte GAL-uri din regiune

7.2 Cauze ale eșecului sau dificultăților întâmpinate de GAL în perioada de finanțare 2014–2020 și tranziția până în 2025

- ✓ Impactul pandemiei COVID-19 (2020–2022)
  - Blocaje temporare în lansarea apelurilor și în procesul de evaluare
  - Întârzieri semnificative în implementarea proiectelor contractate anterior
  - Lipsa întâlnirilor față în față pentru consultare și animare locală, mobilitate redusă
  - Reducerea mobilității personalului GAL și a colaboratorilor
  - Dificultăți economice pentru beneficiari, mai ales IMM-uri și PFA-uri
  - Criza a evidențiat importanța solidarității locale, ceea ce a consolidat legăturile dintre GAL-uri, UAT-uri și societatea civilă.
- ✓ Întârzieri majore în lansarea apelurilor și aprobarea SDL
- ✓ Perioade lungi de așteptare între selecția GAL și aprobarea efectivă a proiectelor
- ✓ Lipsa de coerență între autoritățile de management și structura GAL
- ✓ Proceduri birocratice și greoaie, legislația aflată mereu în schimbare
- ✓ Epuizare fonduri în anumite măsuri, fără suplimentare
- ✓ Ghiduri frecvent modificate sau neclare

- ✓ Termene scurte pentru depunerea proiectelor
- ✓ Lipsă de informare și consiliere adecvată pentru potențialii aplicanți
- ✓ Proiecte elaborate de consultanți din afara comunității, fără legătură cu nevoile reale cu o slabă pregătire, dar și unde a fost cazul de infrastructură mică salb consultanți, termene depășite
- ✓ Probleme de eligibilitate și neînțelegeri frecvente
- ✓ Proiecte respinse din motive formale
- ✓ Interpretări diferite ale ghidurilor de către AFIR și GAL, variante de ghiduri crescut
- ✓ Întârzieri în evaluare și plată
- ✓ Finanțări întârziate care au afectat implementarea
- ✓ Proiectele de cooperare au fost puține și implementate târziu
- ✓ Lipsa unei platforme naționale funcționale de schimb de bune practici
- ✓ GAL-ul Timiș Torontal Bârzava a lansat apeluri locale și a semnat în final 85 de proiecte , beneficiari publici și privați.
- ✓ SDL-ul a fost conceput prin consultare publică și adaptat la realitățile locale, incluzând măsuri standard din PNDR, dar și măsuri atipice și inovative, adaptate la nevoile comunității
- ✓ Întârzieri în evaluarea și contractarea proiectelor, din cauza blocajelor administrative (AFIR, MADR)
- ✓ Cât privește, implementarea Strategiei a avut loc într-un context politic instabil și nefavorabil performanței, deși la etapa elaborării Strategiei contextul național era unul relativ stabil. Factorii care au afectat implementarea Strategiei au fost diverși, atât de ordin politic, financiar, cât și de management și coordonare. Acest fapt reprezintă o oportunitate pentru a însuși anumite lecții și a rectifica unele aspecte în viitor.
- ✓ Capacitate administrativă limitată în anumite etape (personal redus, schimbări de echipă)
- ✓ Acces dificil al unor categorii vulnerabile la procedurile LEADER (ex. digitalizare scăzută)
- ✓ Fluctuații în claritatea și coerența ghidurilor de finanțare
- ✓ Proiecte insuficient de diversificate la început
  - În prima fază (2018), doar trei măsuri din cele șapte au fost lansate, acoperind infrastructură, combaterea depopulării și cooperare – ceea ce sugerează o lansare incompletă și potențial limitări în absorbția capacității inițiale a beneficiari locali

7.3 *OBSERVAȚIE LA DERULAREA SDL CARE POT FI LUATE ÎN CONSIDERARE

Observațiile se referă la aspecte de care considerăm că ar trebui să țină cont referitor la caracterul foarte diferit și diversificat, complex uneori al numărului mare de GAL-uri din România, cu abordări diferite.

Astfel au existat strategii de dezvoltare locală cu grade diferite de complexitate, deci implementări mai mult sau puțin dificile, ceea ce a dus la probleme de implementare total diferite, dar care au influențat derularea lor.

Am fost foarte aproape de a rata fondurile de tranziție datorită unei abordări complexe și diversificate a strategiei comparativ cu multe alte SDL simple, din care multe asemănătoare măsurilor din PNDR.

Am ales o abordare complexă cu abordări inovative și măsuri complementare în spiritul programului LEADER , abordare care a produs întârzieri, astfel la finele anului 2021 cele 24 de proiecte contractate de administrația locală , 20 au fost cu construcții montaj, doar 4 cu dotări echipamente și bunuri, întârziere semnificativă în implementare acestor proiecte a adus-o aplicarea OUG 114/2018 în cazul investițiilor finanțate prin PNDR 2014-2020, în momentul în care o parte importantă a primăriilor începuseră proiectele, modificările substanțiale ale prețurilor la materiale de construcții a făcut mult mai dificilă implementarea proiectelor, actele adiționale generând modificări deci și întârzieri în aprobarea bugetelor indicative ale proiectelor publice care trebuie actualizate, în final după aprobarea lor, generând deasemenea noi întârzieri.

Un alt aspect important în procesul de implementare asumat de GAL "Asociația Timiș Torontal Bârzava" l-a reprezentat caracterul inovator din strategia de dezvoltare locală: "Caracterul inovator derivă din faptul că toate măsurile propuse au o componentă inovatoare descrisă în fișa măsurii, mai mult măsurile 2,4 și 6 care reprezintă un pachet de măsuri complementare care prin încurajarea cooperării și asocierii stimulează în mod direct inovarea.

Cele 3 măsuri descrise anterior au fost:

-Măsura 2 / 2B: "Reînnoirea generațiilor de fermieri prin sprijinirea tinerilor fermieri"

-Măsura 4 / 2A: "Sprijinirea structurilor asociative prin investiții în și mic urbană, incubarea organizațiilor asociative.

-Măsura 6 / 1A: "Încurajarea cooperării prin asocieri pentru găsirea de soluții inovative și facilitarea accesului la piață"

Măsura 2 / 2B -Reînnoirea generațiilor de fermieri prin sprijinirea tinerilor fermieri este direct complementară cu Măsura 6/1A „Încurajarea cooperării prin asocieri pentru găsirea de soluții inovative și facilitarea accesului la piață”, deoarece tinerii fermieri care vor accesa Măsura 2/2B vor fi unici beneficiari ai Măsurii 6/1A.

În cadrul strategiei de dezvoltare măsurile 2,4,6, complementare, au constituit un pachet de măsuri în strânsă legătură care au contribuit la una din direcțiile principale de dezvoltare din strategie și anume: cooperare, asocieri, dezvoltare și acces la piața de desfacere prin inovare.

Se cunoaște complexitatea nu doar a înființării unei cooperative agricole de producție, dar mai ales și a funcționării cu rezultate bune a acesteia. În România sunt constituite un număr relativ mare de cooperative, dar care din păcate nu funcționează. Grupul de Acțiune Locală "Asociația Timiș Torontal Bârzava" a înființat în această perioadă 3 cooperative agricole de producție, care funcționează cu bune rezultate.

Măsura 5 / 6B – Centre suport pentru populația rurală și mic urbană. Incubarea organizațiilor asociative – a înregistrat provocări în etapa de implementare, generate de necesitatea clarificării conceptului la nivelul AFIR. Ulterior, aceasta a fost recunoscută ca o intervenție cu caracter atipic și inovator în cadrul GAL „Timiș Torontal Bârzava”, datorită mai multor elemente distinctive, în final fiind considerate un proiect de succes de AFIR, AM PNDR și RNR.

Măsura de înființare a cooperativelor agricole în aria GAL TTB a fost gândită ca o măsură de sprijin pentru producătorii agricoli din zonă, în special tinerii fermieri care au accesat fonduri nerambursabile, deoarece s-a constatat că după implementarea proiectului, nefiind susținuți nu mai manifestau interes în a-și dezvolta afacerea. Pentru ca aceste cooperative să fie și mai interesante pentru producătorii agricoli a mai fost adăugată în SDL și o măsură pentru atragerea de membri, în special a tinerilor fermieri prin introducerea unei măsuri pentru tinerii fermieri care erau membri ai unei cooperative agricole înființată prin GAL. Pentru viabilitatea cooperativei și pentru dezvoltarea acesteia a fost introdusă în SDL și o măsură privind sprijinirea formelor asociative înființate prin GAL. **Prin urmare acest pachet de trei măsuri s-au condiționat reciproc și au constituit un pachet inovativ de sprijin pentru fermieri din aria GAL.**

1. Caracter atipic al Măsurii 5 / 6B

Nu este o măsură standard LEADER – în multe strategii SDL, accentul se pune pe infrastructură, agricultură sau microîntreprinderi, în timp ce această măsură a abordat direct nevoile sociale și de dezvoltare comunitară.

Mix rural–mic urban – a vizat simultan comunități rurale și zone urbane mici din teritoriu, ceea ce nu este comun în toate GAL-urile.

Orientare spre structuri asociative – în loc de sprijin exclusiv pentru persoane fizice sau întreprinderi, a susținut și crearea/întărirea unor entități colective (ONG-uri, cooperative, grupuri de inițiativă).

2. Elemente inovative al Măsurii 5 / 6B

- Crearea centru suport multifuncțional – nu doar spații fizice, ci hub-uri comunitare pentru servicii sociale, ONG, culturale, educative și de formare profesională.
- Incubarea organizațiilor asociative – concept mai rar folosit în mediul rural, preluat din logica incubatoarelor de afaceri, dar aplicat pentru asociații și cooperative, ceea ce încurajează colaborarea și dezvoltarea de proiecte comune.
- Sinergii cu alte măsuri – centrele au fost gândite ca platforme de lansare pentru alte inițiative finanțate prin Măsura 19.2, facilitând accesul la informare, instruire și resurse
- Impact asupra coeziunii sociale – a contribuit la reducerea izolării comunitare, la implicarea tinerilor și a grupurilor vulnerabile și la creșterea participării cetățenilor în viața comunității.

8. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

8.1 Concluzii

1. Implementare eficientă a SDL – GAL Timiș Torontal Bârzava a realizat o absorbție ridicată a fondurilor (>85,02% august 2025) și a derulat proiecte relevante pentru dezvoltarea comunităților locale, acoperind infrastructură, servicii comunitare, sprijin pentru IMM-uri și activități non-agricole.
2. Implicarea comunității – Consultările publice și adaptarea proiectelor la nevoile reale ale teritoriului au susținut participarea activă a beneficiarilor.
3. Impactul pandemiei COVID-19 – Perioada 2020–2022 a încetinit implementarea și consultările directe, însă GAL-ul a demonstrat adaptabilitate.
4. Capacitate administrativă cu potențial de îmbunătățire – Este necesară consolidarea resurselor umane prin formare continuă, digitalizare și stabilitate organizațională.
5. Cooperare inter-GAL insuficient exploatată – Proiectele comune și schimbul de bune practici nu au fost dezvoltate la nivelul maxim posibil.

Concluzie: Strategia SDL(2014-2020) 2017–2025 a GAL Asociația Timiș Torontal Bârzava o considerăm un succes moderat spre ridicat, cu rezultate vizibile în infrastructură, antreprenoriat și agricultură, dar cu provocări persistente în domeniul social-demografic și în consolidarea societății civile.

- Tipuri de proiecte:

- Infrastructură socială și civică (clădiri, drumuri comunale, capele, terenuri sport, dotării primăriei)
- Sprijin pentru activități non-agricole

- Activități de cooperare și formare profesională
- Activități de cooperare cu alte GAL-uri

8.2 Recomandări pentru perioada 2025–2030 (2021-2017)

- 1. Consolidarea capacității instituționale**
  - Formare profesională continuă pentru echipa GAL
  - Menținerea stabilității personalului
  - Digitalizarea completă a fluxurilor interne și a comunicării cu beneficiarii
- 2. Creșterea cooperării inter-GAL**
  - Inițiere de proiecte comune regionale, naționale și europene
  - Participare activă în rețele de tip LEADER și parteneriate tematice
- 3. Consultare publică permanentă și incluzivă**
  - Implicarea tuturor grupurilor-țintă: tineri, vârstnici, antreprenori, ONG-uri
  - Utilizarea platformelor online și a evenimentelor locale pentru animare și co-creare
- 4. Orientare spre inovare și sustenabilitate**
  - Sprijinirea proiectelor în domeniul economiei circulare, energiilor regenerabile și digitalizării mediului rural
  - Promovare accentuată a conceptului Smart Village pe teritoriul GAL
- 5. Simplificarea accesului la finanțare**
  - Elaborarea de ghiduri prietenoase, clare și vizuale
  - Organizarea de sesiuni de informare și ateliere practice în fiecare UAT
- 6. Valorificarea sprijinului național și european**
  - Colaborare activă cu FNGAL, ELARD și MADR pentru influențarea politicilor rurale
  - Preluarea și adaptarea bunelor practici din alte GAL-uri din UE

Valorificarea lecțiilor învățate pentru a calibra noua strategie 2023–2027 pe incluziune socială, digitalizare și economie verde.

9. REZULTATELE IMPLEMENTĂRII, EXEMPLE DE SUCCES, STUDII DE CAZ, FINANȚATE PRIN INTERMEDIUL GAL “ASOCIAȚIA TIMIȘ TORONTAL BÂRZAVA”

9.1 Rezultatele implementării SDL-rezumate:

- Număr total de apeluri lansate: peste 30 pe cele 7 măsuri
- Valoare totală disponibilă prin SDL 2016-2025: 3.479.965,07. € FEADR +EURI
- Grad de absorbție (până în august 2025): >85,02 % (2.959,000 euro) contribuind la reducerea depopulării și creșterea antreprenoriatului local, Contractare 98,21%
- Tipuri de beneficiari: UAT-uri, ONG-uri, IMM-uri, persoane fizice autorizate, II, fermieri
- 85 proiecte contractate, 108 proiecte depuse la GAL
- Locuri de muncă create 34, adică 130,76 % realizat
- Femei cu proiecte finalizate 12, adică 35,29 %, 18 bărbați, măsuri neagricole
- 3 cooperative agricole funcționale și dotate
- 6 etnii conlocuitoare, inclusiv români sprijiniți în activități multiculturale, multietnice.
- 5 terenuri de sport și 7 capele realizate de UAT-uri
- Dotări infrastructură UAT-uri , piața agroalimentară Deta

9.2 EXEMPLE DE SUCCES, STUDII DE CAZ, FINANȚATE PRIN INTERMEDIUL GAL “ASOCIAȚIA TIMIȘ TORONTAL BÂRZAVA”

„Construire sediu P+1E și împrejmuire”

Beneficiar Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Timiș Torontal” suma 192.330

sM 5/6B a beneficiat de o finanțare nerambursabilă de 192.330,00 de euro , prin intermediul Submăsurii 19.2 „Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul Strategiilor de Dezvoltare Locală”, Proiectul finanțat cu fonduri europene nerambursabile disponibile prin PNDR a fost implementat de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Timiș Torontal” în perioada 10.08.2021-12.08.2024.

Proiectul implementat de Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Timiș Torontal” va oferi spații de birouri pentru organizațiile de tip ONG, precum și pentru alte forme asociative ale populației și agenților economici din aria GAL TTB.

Exemplu de proiect de succes prezentat de Rețeaua Rurală Națională la nivel național -RRN <https://www.rrn-pac.eu/bune-practici/bune-practici-leader/4963-centru-suptor-pentru-ong-construit-cu-fonduri-europene-nerambursabile-din-pndr.html>

2. “Curcubeul Multiculturalității” –sM7/6B

Beneficiar :Primăria Deta, Suma 20.140

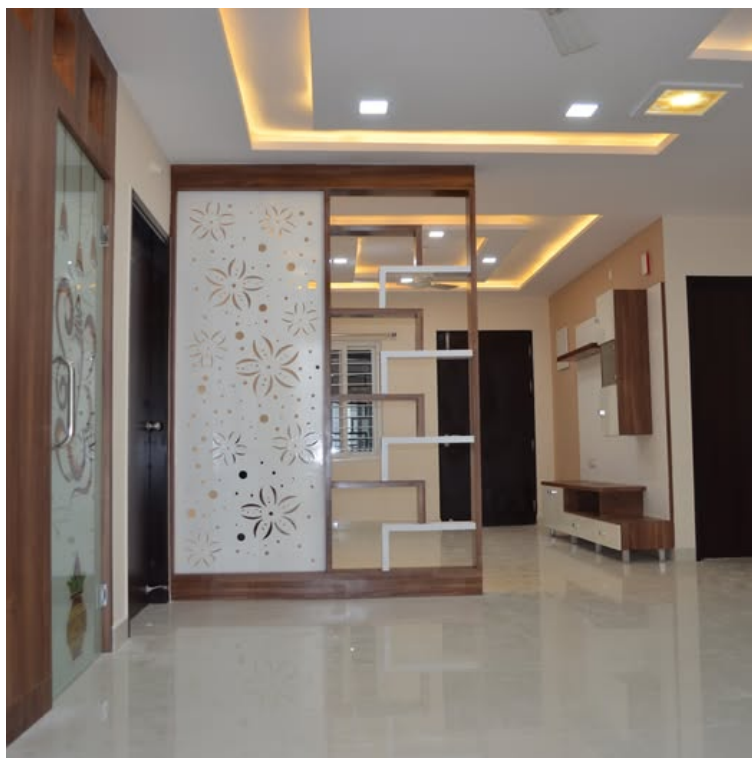
Proiectul contribuie la promovarea caracterului multiethnic, de conviețuire și toleranță, păstrarea datinilor, obiceiurilor, tradițiilor și a culturii pentru o parte dintre minoritățile existente pe raza orașului Deta și a Microregiunii Timiș – Torontal – Bârzava.

3. "Achiziție echipamente specifice în cadrul S.C. KLASZ WOOD S.R.L. din localitatea Gătaia, județul Timiș"

Beneficiar: Klash Wood – Szekeres Zoltan, Suma: 30.000 €

Obiectivul proiectului: Achiziționare echipamente specifice în vederea fabricării de mobilă și diverse produse din lemn.

Prin proiectul " Achiziție echipamente specifice în cadrul S.C. KLASZ WOOD S.R.L. din localitatea Gătaia, județul Timiș", beneficiarul a achiziționat echipamente specifice în vederea fabricării de mobilă, diverse produse din lemn, fabricarea ramelor din lemn pentru oglinzi și tablouri, fabricarea casetelor de bijuterii din lemn astfel că industria mobilei și a fabricării diverselor produse din lemn va aduce un aport economic în cadrul bugetului localității Gătaia. Acesta și-a propus să preia inițiativa de a crește mediul de afaceri locale și de a susține economia locală prin fabricarea de mobilă. Parte din produse sunt distribuite și de IKEA

7. " MODERNIZARE COPERTINE, PAVAJE ȘI ÎMPREJMUIRE PARCELA"

Beneficiar :Primăria oraș Deta, suma 120.000 euro

Administrația publică Deta a demarat acțiunea de punere în legalitate a acestei Piețe prin două proiecte complementare, care împreună să ducă în final la obținerea autorizațiilor necesare funcționării.

Având în vedere legislația în vigoare, faptul că activitatea comercială în spatiul respectiv crește de la un la altul, Consiliul Local Deta, împreună cu Primăria oraș Deta a luat decizia de a realiza o piață agro-alimentară ,modernă, care să corespundă condițiilor legale în vigoare și să fie autorizată.

8. "DOTARE CA GRĂDINA BĂNĂȚEANĂ CU MAȘINI ȘI UTILAJE AGRICOLE PENTRU MEMBRI SĂI"

Beneficiar: Cooperativa agricolă "GRĂDINA BĂNĂȚEANĂ"

Înființat printr-un proiect finanțat de GAL Asociația Timiș Torontal Bârzava, cooperativa este alcătuită din 12 membri fondatori, producători de legume și de fructe, majoritatea beneficiari ai măsurii de sprijinire a instalării tinerilor fermieri în cele două perioade de finanțare. Cooperativa achiziționează legume de la membri cooperatori și le vinde către supermarket-uri și ocazional către alți clienți. Structura producției agricole este: ceapă verde, castraveți, salată verde, roșii și alte culturi – vinete, dovlecel, ardei, roșii roz, varză.

Valoarea proiectului este de 546.800,40 lei, contribuția proprie de 10% din valoarea cheltuielilor eligibile. Prin proiect au fost achiziționate:

O autoutilitate de 3,5 to cu instalație de refrigerare , trei containere mobile pentru refrigerare cu scopul de a păstra produsele pe termen scurt ,transpalet manual cu cântar pentru activitatea de încărcare descărcare a produselor la preluarea acestora de la producători; bilonator de prelucrat solul, o mașină de întins folia, o mașină de plantat răsaduri, o semănătoare pentru semănat semințe mici și o mașină de semănat în alveole pentru producerea de răsaduri.

Un salt spectaculos a fost făcut de către cooperativă la momentul semnării unui contract de furnizare cu PROFI ROM FOOD, valoarea livrarilor la jumătatea anului 2025 valoarea livrarilor doar către PROFi să depășească 150.000 de euro, iar până la sfârșitul anului să depășească 200.000 euro.

EVALUATORI

Ioan Iovan

Duță Gheorghe

Comitetul de Coordonare a Evaluării (CCE) al SDL, G.A.L. “Asociația Tmiș Torontal Bârzava”

Ionasc Andreea

Bleiner Adelina

Iovan Ioan

Președinte

Duță Gheorghe